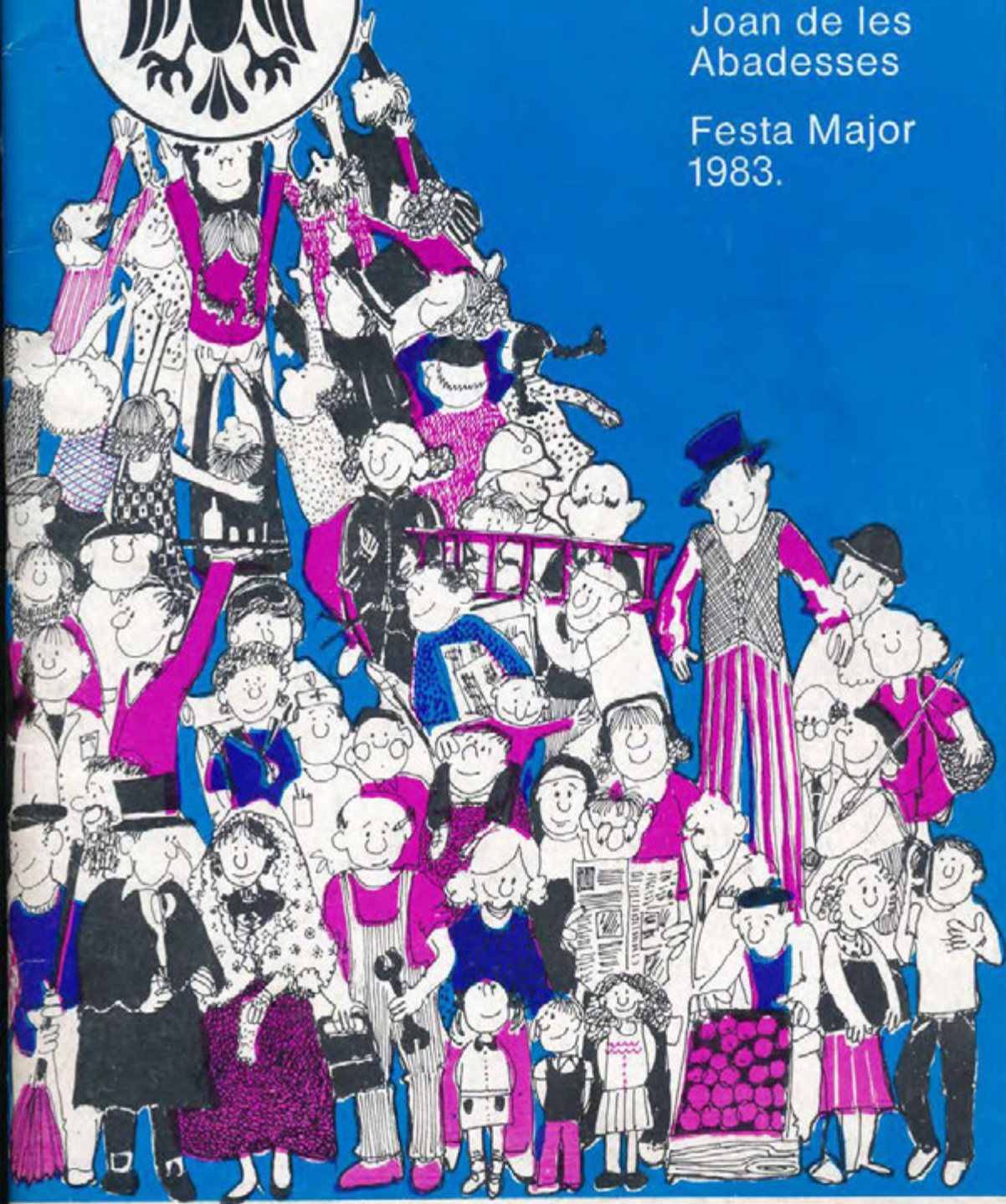




Petita
història
de Sant
Joan de les
Abadesses

Festa Major
1983.



La Festa Major d'un poble és, pel seu significat, una de les tradicions més boniques i completes que s'han conservat. Immersos com estem en una societat on l'individualisme i l'esperit competitiu tendeixen a rompre els lligams de comunitat, és una llumeta d'esperança el fet que, durant uns dies, tot un poble, aturi el seu tràfec per gaudir del fet tan simple i a la vegada tan complex de pertànyer a una mateixa comunitat. Al marge de tensions o rancúnies, per uns dies els veïns confraternitzen participant en activitats comunes que fan possible amb la seva col·laboració i, sobretot, aplegant-se pels carrers de la vila, revivint, sense adonar-se'n, els seus lligams de col·lectivitat.

Aprofitant aquest ambient, és molt bona pensada que el programa de la Festa Major de Sant Joan, des de fa uns quants anys, dediqui el seu espai a recordar-nos fets, figures o aspectes importants de la nostra vila i que culmini enguany amb aquesta «Petita Història de Sant Joan de les Abadesses» que la Joana Miquel, filla d'aquesta vila, ha tingut l'encert de recopilar i d'il·lustrar amb els seus dibuixos per tal de fer-ho més amè o escalent al caire festiu del programa.

Aquest programa es converteix així en un petit o gran homenatge, segons com es miri, a Sant Joan, recordant els seus orígens i evolució, o sigui, la seva història, que no és sinó la seva memòria com a poble.

Fa un quant temps (no tot el desitjable, queda encara molt per

fer) que la història ha deixat d'ésser només el relat de les gestes d'herois, reis o papes, per a esdevenir un relat més social que ens parla d'homes senzills com nosaltres, que amb els seus esforços, il·lusions i sofriments, han fet evolucionar la societat.

És important tenir això present quan, en llegir la «Petita Història», vegem aparèixer, a més de bisbes i reis, tot un seguit d'homes treballadors, com és ara paraires, tintorers,... que aixecaven la indústria local, o bé mestres d'obres que construïen ponts per a facilitar les comunicacions, o feien les muralles per a defensar-nos, o bé pagesos que conreaven les terres; en definitiva, tots els que creaven l'existència d'aquest poble.

És important aquest punt perquè ens permet entendre la història com quelcom fet per tots nosaltres, on tots han tingut un paper abans i també el tenen ara.

Però la «Petita Història» ens permet una segona reflexió: la història de Sant Joan no és una història aïllada. La repoblació a través dels monestirs, la pesta negra, la lluita contra el feudalisme, així com la posterior industrialització, han estat fenòmens generals de la història. Fets com la Guerra dels Segadors, la del Francès o la civil, ens uneixen amb la resta de Catalunya i de l'Estat espanyol i ens converteixen en co-protagonistes de la gran història de la Humanitat a partir de la Petita Història del nostre poble.

PETITA HISTÒRIA DE SANT JOAN DE LES ABADESSES



GUIÓ I DIBUIXOS:
JOANA M. MIQUEL I FAGEDA



ANY 879: GUIFRE' EL PELÓS, COMTE DE BARCELONA, ESCULL AQUESTA TERRA DESHABITADA, PER REPOBLAR-LA. ELS NOUS HABITANTS ES REPARTEIXEN LA TERRA QUE CONRERAN. AIXÍ COMENÇA LA NOSTRA HISTÒRIA ...

DE FET, TAN SOLS TENIM NOTÍCIA D'UN POBLAMENT PREHISTÒRIC AL PLA DEL ROSER. HI HA ALGUNES SUPOSICIONS SENSE ACLARIR SOBRE UNS HIPOTÈTICS POBLAMENTS ROMANS I VISIGÒTICS. PER AQUESTA CAUSA LA NOSTRA HISTÒRIA COMENÇA AMB LA REPOBLACIÓ DE LA VALL PER GUIFRÉ EL PELÓS.

887. LA PRIMERA TASCA FOU LA CONSTRUCCIÓ DE L'ESGLÉSIA DEL MONESTIR, CONSGRADA PER GOTMAR, BISBE DE VIC, I DEDICADA A SANT JOAN BAPTISTA.



897. EL COMTE GUIFRÉ MOR EN UN COMBAT PROP DE BARCELONA. EL VA MATAR EL GOVERNADOR DE LEIDA LLOP IBN MUHAMMAD.



898. EMMA, FILLA DEL COMTE FUNDADOR, ÉS ACLAMADA PRIMERA ABADESSA DEL MONESTIR SOTA LA REGLA DE SANT BENET. FOU LA PRIMERA I MÉS IMPORTANT ABADESSA.



EL
CON-
CILI
D'AGDE
CONCEDEIX
PROTECCIÓ
EPISCOPAL
SOBRE EMMA I
EL MONESTIR
L'ANY 907.

899.
L'EMPERADOR FRANC
CARLES EL XIMPLE
CONCEDEIX A LA
CASA MONÀSTICA
DE ST. JOAN
PRIVILEGI
D'IMMUNITAT
RESPECTE
A L'AUTO-
RITAT
COM-
TAL

ELS REIS FRANCS FOREN ELS QUI RECONQUERIREN AQUESTES TERRES. VAN ATORGAR AL MONESTIR EL PRIVILEGI D'IMMUNITAT, QUE, A LA PRÀCTICA, SUPUSAVA UNA INDEPENDÈNCIA RESPECTE ALS COMTES I EL FEIEN UN TERRITORI AUTÒNOM ON L'ABADESSA TENIA UNA AUTORITAT SEMBLANT A LA D'UN COMTE. [3]

DURANT L'EXERCICI DE L'ABADIAT D'EMMA S'AMPLIA PRODIGIOSAMENT EL SENYORIU DE LA CASA DE ST. JOAN, PELS COMTATS D'OSONA, BESALÚ, Cerdanya, CONFLENT. AMB MOTIU DE L'INGRÉS A LA VIDA MONÀSTICA, LES MONGES HI APORTAVEN EN DOT, TERRES, CASES, ALOUS, BESTIAR, CASTELLS, ESGLESIES, DELMES I PRIMÍCIES ETC. PERÒ L'AMPLIACIÓ DELS DOMINIS DEL MONESTIR VA SER DEGUDA, SOBRETOT, AL SAVI GOVERN DE L'ABADESSA.



900. ES PROMULGA EL DOCUMENT D'OBLACIÓ DE LA MONJA RIQUILDA, UN DELS PRIMERS DOCUMENTS EN QUÈ, ENTRE EL TEXT LLATÍ, HI HA PARAULES CATALANES.



913 JUDICI FET EN PRESENCIA DELS COMTES MIRO DE CERDANYA I SUNYER DE BARCELONA, EN EL QUAL ELS HABITANTS DE ST. JOAN, OGASSA, SURROCA I CAVALLERA, RECONeixEN QUE ESTAN SOTMESOS A LA JURISDICCIO DEL MONESTIR. 476 CAPS DE CASA SIGNEY L'ACTA DEL JUDICI. AIXO DEMOSTRA QUE LA VALL ERA POBLADA COM POTSER CAP MÉS DE LA RODALLA.



TANTA EMPENTA ADQUIRÍ L'ABADIAT D'EMMA, QUE, AL LLARG DE LA SEVA DURADA, AUGMENTAREN ELS HABITANTS, EL PODER, LES POSSESSIONS I LES RIQUESSES DEL MONESTIR.

942. MOR EMMA, LA PRIMERA ABADESSA. ACONSEGUI UNA SOBERANIA TERRITORIAL SEMBLANT A AQUELLA DE QUÈ GAUDIEY MOLTS COMTES ALS SEUS DOMINIS. AIXÒ AFAVORI LA REPOBLACIÓ, JA QUE ELS NOUS COLONS TROBAVEN AQUÍ UN INDRET SEGUR PER A ESTABLIR-S'HI.



UNA VEGADA MORTA EMMA, EL COMTE SUNYER DE BARCELONA ENDUT PER LA COBEJANCA, S'IMPOSA AL MONESTIR AMB UN ESCAMOT ARMAT, PERTAL D'INSTAL·LAR-HI UNA SUCCESSORA, DE LA QUAL NO HI HA CONSTÀNCIA, NI TAN SOLS EN CONEIXEM EL NOM. SUNYER FOU VÍCTIMA DELS ESDEVENIMENTS, I LA MORT DEL SEU FILL ERMENGOL LI AIXECÀ GRANS REMORDIMENTS I MANÀ REPARAR LES USURPACIONS QUE HAVIA FET.

COM VEIEU, L'ENVEJA DELS VEÏNS ES POSA DE MANIFEST, I EL COMTE SUNYER S'APODERA, PER LA FORÇA, DEL MONESTIR; PERÒ ELS FETS ACABAREN AMB EL NOMEJAMENT DE LA PIADOSA ADALAÏDA, L'ABADIAT DE LA QUAL NO FOU GAIRE LLARG. (950-954) DESPRES D'HAYER-HI RENUNCIAT, VA VIURE COM UNA RELIGIOSA MÉS. SE LI ATRIBUEIX INJUSTAMENT EL PROTAGONISME EN LA LLEGENDA DEL COMTE ARNAU.

954. ENTRA EN EL CÀRREC ABAICIAL RANLO, FOU UNA DONA MOLT ZELOSA DEL BÉ ESPiritUAL DELS SEUS SÚBDITS. EDIFICA NOMBROSSES ESGLESIES I DONA UNA FORTA EMPENTA A LA TASCA DE REPOBLACIÓ.





EXECUCIÓ DE LA BUTLLA D'EXPULSIÓ.

L'EXPULSIÓ VA SER UNA INJUSTÍCIA D'AQUEST AMBICIOS COMTE DE BESALÚ, BERNAT TALLAFERRO. JA FEIA TEMPS QUE MALDAVA PER CARREGAR-ME D'INJÚRIES. JO NO LI'N FEI CAS; ESTAVA TRANQUIL·LA, EM CREIA BEN PROTEGIDA; PERÒ AQUEST BERGANT LA TENIA BEN PENSADA, VOLIA UN BISBAT PER A EL SOL. NOMES LI FALTAVA, A LA SEVA COL·LECCIÓ DE MONESTIRS, EL DE ST. JOAN, PER ACABAR DE FER EL PES. I NO VA PARAR FINS A ACONSEGUIR-HO. FINS I TOT VA FER UN VIATGE A ROMA, ON VA ACONSEGUIR, AMB CALÚMNIES, L'EXPULSIÓ DE LES ABADESSES. I PER ARRODONIR-HO, QUE NOMENESSIN BISBE EL SEU FILL GUIFRÉ, DE 12 ANYS. 3 DE CADA 4 HISTORIADORS EM DONEN LA RAÓ.



BERNAT TALLAFERRO INTRODUEIX LA COMUNITAT RELIGIOSA ANOMENADA "CANÒNICA AQUISGRANESA".

CAL NO LI'N FEUCAS; VAIG ANAR A ROMA PERQUE SE M'ENCENIA LA SANG DE LA INDECENCIA I EL MALEXEMPLE D'AQUESTA BRUIXA, INDIGNA MONJA QUE VOL DEFENSAR-SE ARA DIENT BARRABASSADES.



AMB L'OCCUPACIÓ DEL MONESTIR PEL COMTE DE BESALÚ, S'EXTINGÍ AQUELLA GLORIOSA INSTITUCIÓ MONÀSTICA QUE, AL LLARG DE CENT QUARANTA ANYS, FOU FONT VIVA D'ON BROLLÀ LA CULTURA I RENAIXENÇA DE LA NOSTRA VALL. CAL REMARCAR QUE SEMBLA QUE PER POC TEMPS SANT JOAN FOU SEU EPISCOPAL, I L'ESGLÉSIA, ELEVADA A CATEDRAL.

1017. ELS RELIGIOSOS QUE SUCCEEIXEN A LES ABADESSES I S'INSTALLEN AL MONESTIR SÓN ANOMENATS "CANÒNICS AQUISGRANESOS" JA QUE ES REGIEN PER LES REGLES DE VIDA COMUNA D'AQUISGRÀ. EL BISBE GUIFRÉ S'HI TRASLADA I HI ROMAN COM A CAP DE LA NOVA COMUNITAT.



NO PODEM DEIXAR D'ESMENTAR QUE EN AQUEST TEMPS HI HAVIA A RIPOLL L'ABAT OLIBA, GERMÀ D'INGILBERGA, QUE VA FER UNA OBRA INGENYER DURANT LA SEVA VIDA, COM LA INSTITUCIÓ DE LA "PAU I TREVA DE DÉU". RIPOLL FOU, DURANT TOTA AQUESTA ÈPOCA, UN DELS GRANS CENTRES DE LA CULTURA EUROPEA.



EL MEU PARE MORÍ BEN AVIAT, I EL PROJECTE DE BISBAT SE'N VA ANAR A L'AIGUA, AIXÍ ES QUE VAIG QUEDAR-ME A ST. JOAN D'ABAT, I HO ERA TAMBÉ DEL MONESTIR DE CAMPRODON I DEL DE BESALÚ. MÉS TARD VAREN FER-ME BISBE DE CARCASSONA. TOT PLEGAT, MOLTS CÀRRECS ALHORA, PERÒ VAIG MIRAR D'AFERMAR TOTS ELS DRETS DEL MONESTIR DE ST. JOAN. DESPRES, QUAN VAIG MORIR, L'ANY 1054, EM VA SUCCEIR L'ABAT ANDREU FINS A L'ANY 1083, EN QUÈ UN ALTRE COMTE DE BESALÚ, BERNAT III, EXPULSA NOVAMENT ELS CANONGES DEL MONESTIR.

BISBE GUÍFRÉ, FILL DEL COMTE DE BESALÚ BERNAT TALIAFERRO.

ELS MONJOS MARSELLSOS, INSTAL·LATS AL MONESTIR DE RIPOLL DES DEL 1070, SEMBLA QUE INTENTAREN D'APODERAR-SE DEL MONESTIR DE ST. JOAN PER A INSTAL·LAR-S'HI I FEREN MANS I MANIGUES FINS QUE HO VAN ACONSEGUIR.



1083. EL COMTE DE BESALÚ EXPULSA DE SANT JOAN, AMB GENT ARMADA, ELS CANONGES I HI INSTAL·LA ELS MONJOS MARSELLSOS. SOLS HI SOJORNAREN NOU MESOS, JA QUE EL COMTE ES PENEDI DE LA MALA JUGADA FETA ALS CANONGES.

1086. RETORN DE LA CANÒNICA, ARA POSADA MÉS AL DIA AMB UN CANVI DE REGLA. EN ENDAVANT SERÀ LA "CANÒNICA AUGUSTINIANA". EL COMTE DE BESALÚ JURA SOLEMNEMENT NO MOLESTAR-LOS MÉS... DELS DE BESALÚ, N'ESTÀVEM MASSA ESCALDATS.



1098. EL COMTE, MANCANT AL SEU JURAMENT, ENLUERNAT I EMPARAT PELS ECLESIASTICS FRANCS QUE NO VOLIEN DEIXAR LA JURISDICCIÓ QUE TENIEN ALS COMTATS DE LA MARCA, EXPULSA DE MALA MANERA ELS CANONGES, ELS ARRABASSA ELS DOCUMENTS I ELS MALTRACTA D'AL·LÒ MÉS.



▶ PORTA AL MONESTIR MONJOS I MONGES MARSELLÉSOS QUE FAN DUES COMUNITATS SEPARADES, REGIDES EN COMÚ PELS RESPECTIUS ABAT I PRIORA. HI SOJORNEN 16 ANYS.



1114. EL COMTE DE BARCELONA, BERENGUER III, EL BISBE DE VIC I SANT OLEGUER VENEN A ST. JOAN A EXECUTAR LA REPOSICIÓN DELS CANONGES AUGUSTINIANS. AIXÍ, DURANT 400 ANYS, LA CANÒNICA TINDRÀ MOLT D'ESPLENDOR.



CAVEH COM PLUA PROTECCIONS COMTALS I PAPALS PER ALS CANONGES DE ST. JOAN.



UN CANONGE REGULAR SERÀ, PER LA SEVA VIRTUT, LLUMENER DE SANTE DAT I, UN COP MORT, VENERAT COM A SANT: EL BEAT MIRO DE TAGAMANENT.



EL PONT VELL SEMBLA QUE JA EXISTIA DES DEL TEMPS DE LES ABADESSES. L'ABAT BERENGUER ARNAU EL VA FER CONSTRUIR DE PEDRA ENTRE ELS ANYS 1128 I 1133. AL LLARG DE LA HISTÒRIA SOFRÍ DIVERSES MODIFICACIONS, ENTRE ELLES LA CONSTRUCCIÓ DEL GRAN ARC DE PUNT D'AMETLLA.

DESPLEGA GRANS ACTIVITATS I DEIXA ARREU UNA OBRA SÒLIDA DE CONSTRUCCIÓ, ESPECIALMENT D'ESGLÉSIES. ÉS CONSGRAT BISBE DE TORTOSA SENSE DEIXAR L'ABADIAT DE ST. JOAN.



ABAT
PONÇ DE MONELLS
1.140 - 1.193

ST. MARTÍ D'OBASSA

ST. SALVADOR DE BIANYA

A CAMPADOL

Pont vell

Riu Ter.

Sant Pol.

Cami ral.

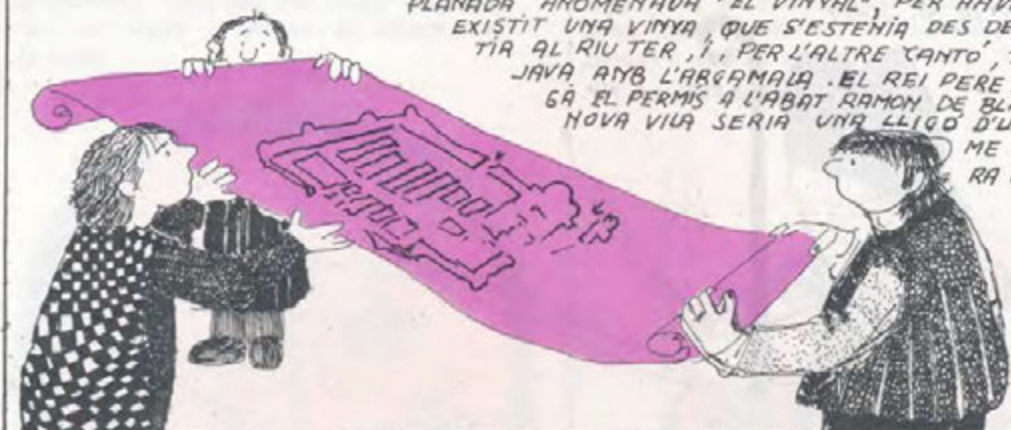
Era gran

El Vinyal

Monestir

Sant Miquel

ANY 1200. ES COMENÇA A EDIFICAR LA VILA NOVA, A L'ESPLANADA ANOMENADA "EL VINYAL", PER HAVER-HI EXISTIT UNA VINYA, QUE S'ESTENIA DES DEL MONESTIR AL RIU TER, I, PER L'ALTRE CANTÓ, TERMENAVA AMB L'ARGAMALLA. EL REI PERE II N'ATORGA EL PERMIS A L'ABAT RAMON DE BLANES. LA NOVA VIA SERIA UNA LLEIG D'URBANISME QUE ENCARA AVUI ADMIREM.

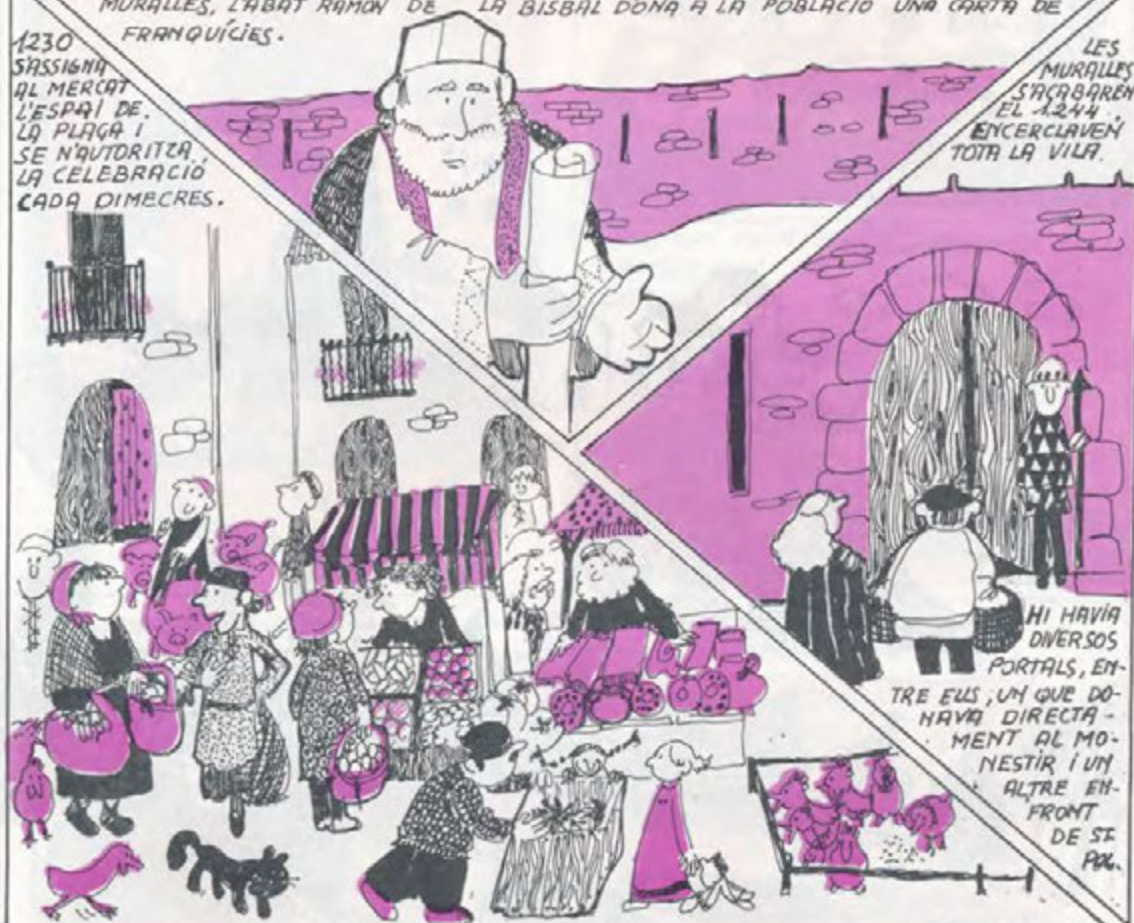


INICI DE LA LLIBERTAT POLÍTICA I DE LA PERSONALITAT AUTÒNOMA DE LA VILA.

1248. SEMBLA QUE, EN RECOMPENSA DEL FET DE LA CONSTRUCCIÓ DE LES MURALLES, L'ABAT RAMON DE LA BISBAL DONA A LA POBLACIÓ UNA CARTA DE FRANQUÍCIES.

1230 S'ASSIGNA AL MERCAT L'ESPAI DE LA PLAGA I SE N'AUTORITZA LA CELEBRACIÓ CADA DIMECRES.

LES MURALLES S'ACABAREN EL 1244, ENCERCLAVEN TOTA LA VILA.



HI HAVIA DIVERSOS PORTALS, ENTRE ELS, UN QUE DONAVA DIRECTAMENT AL MONESTIR I UN ALTRE ENFRONT DE ST. PAU.

EL MODEL SEGUÏT PER A LA CONSTRUCCIÓ DE LA VILA NOVA, AVUI DIRA VILA VELLA, FOU EL D'UNA CIUTAT ROMANA, AMB ELS CARRERS QUE S'ENCREUEN I AMB UNA PLAÇA AL MÍG. EN AQUEST TEMPS LA VILA ES COMENÇA A DESLLIGAR DEL MONESTIR, ENCARA QUE FINS MOLT MÉS TARD NO S'ELIMARÀ TOTALMENT AQUESTA INFLUÈNCIA. [10]

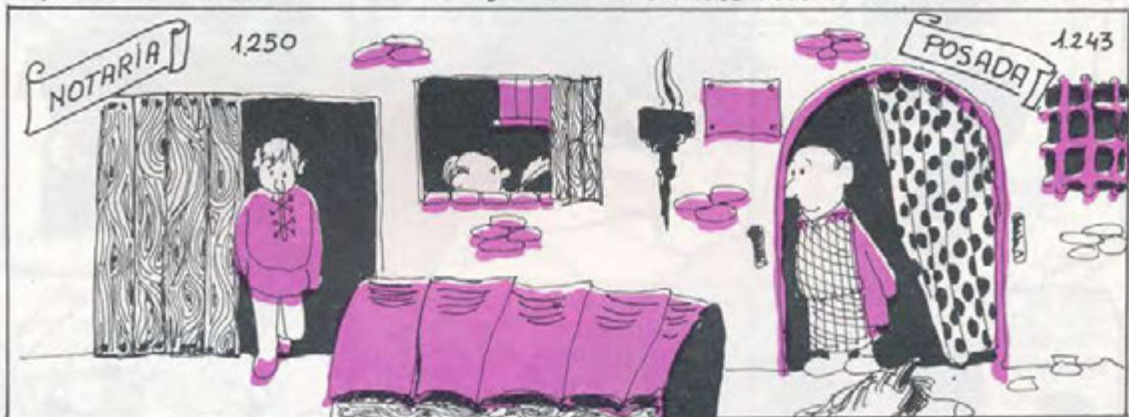
VENTALL DE PRIVILEGIS DE JAUME I :
 1242. POSA EL MONESTIR SOTA SALVAGUARDA REIAL.
 1249. DESLLIURA ELS SUBDITS DEL MONESTIR DE BAR-
 GATES I ALLOTJAMENT DE TROPES.
 1257. ELS DESLLIURA DE PAGAR DRETS DE PASA-
 GE I BECUDA.



1248. L'ABAT DÒNA AL REI JAUME I EL TERRITORI
 PER A EDIFICAR-HI LA VILA DE LA AAL. DESTINA-
 DA A SER CAP DE VEGUERIA. EL PROJECTE FOU
 CAUSA DE MOLTES LLUITES AMB ELS DE CAM-
 PORDON.



AFERMAMENT DE LA VILA ~ NOVES I IMPORTANTS CONCESSIONS.



GRÀCIES A LES BATUSES AMB GENT D'ALTRES POBLES, ELS SANTJOANENCS TENEN
 OCASIÓ DE DEMOSTRAR EL SEU CORATGE I, DE PAS, ESTRENAR LES MURALLES NOVES
 DE TRINCA.



ELS HABITANTS DE LA VILA ES DESLLIUREN DE LES SERVITUDS FEUDALS QUE ENCARA
 CONSERVAVEN; NO, EN CANVI, ELS DE LA RIBERA, ÉS A DIR, LA PAGESIA.
 LA NOTARIA DÒNA FE DE LA CONSOLIDACIÓ DE LES COSES CIVILS EN
 AQUELLA ÈPOCA.

1251. SÓN ESCULPIDES LES IMATGES DEL DAVALLAMENT DE LA CREU, QUE ARRIBARIEN A SER MOTIU DE GLÒRIA DE LA VILA.



1265. JAUME I CONFIRMA TOTS ELS PRIVILEGIS CONCEDITS ALS HABITANTS DE LA VILA PER LA BATALLA DE LA BISBAL. MES HO FERIA JAUME II.



1272. GRANS BATUSES ENTRE ELS VEÏNS DE RIPOLL I ST. JOAN PER RAONS DE MERCAT. (ES VEU QUE ELS FEIEM LA COMPETÈNCIA).



DES DE TEMPS IMMEMORIAL L'ESGLÉSIA DE SANT PÓL ÉS LA RARROQUIA DE LA VILA I LA RIBERA.



1285. BATALLA DE PANISSARS ON INTERVENEN SANTJOANINS ARMATS PER L'ABAT BERENGER DE BLANCS.



1314. A RAMON DE CORNELLA, SE LI REBELLEN LA MAJORIA DELS SÚBDITS I ÉS NECESSÀRIA LA INTERVENCIÓ REIAL PER TAL D'IMPOSAR L'ACATAMENT I SUBJECCIÓ DEBUTS. SEGONS SEMBLA, FOU MOLT APRECIAT PER LA SEVA CARITAT.

EL GRUP DEL DAVALLAMENT DE LA CREU VA SER OPERT PER UN HOME DE LA VILA QUE ES DEIA DOLCET. VAN POSAR UNA SERRADA FORMA AL FRONT DEL CRIST PER AUGMENTAR LA VENERACIÓ DE LA IMATGE.

LES DISPUTES AMB LA GENT DE CAMPRODON. SEGLE XIV

1.327

GENT DE CAMPRODON
ASSETJA LA VILA,
L'ENVAÏEIX I
HI PROVOCA
INCENDIS I
DESTROSSES



1.328.

L'ABAT RAMON DE
BIANYA PROHIBEIX
AL CONSELL DE
LA VILA TENIR
CAP MENA DE
TRACTES AMB
EL VEGUER
DE CAM-
PRODON.



1.331.

EL REI ALFONS
III MANA AL
VEGUER DE CAM-
PRODON QUE JURI
OBSERVAR TOTS ELS
DRETS I PRIVILEGIS
DE L'ABAT DE ST. JOAN.



1.392.

EL MONESTIR
DE ST. JOAN
ADQUIREIX DEL
REI JOAN I LA JU-
RISDICCIO CRIMINAL.
CULMINA AIXI LA PLENA
JURISDICCIO SENYORIAL.
JA L'ANY 1.351 HAVIA AD-
QUIRIT LA CIVIL, I, EL 1.378, DE JO-
AN D'ARRAGO, ELS MATEIXOS PRIVILEGIS DE
QUE GAUDIEN ELS DE CAMPRODON.



CADA VEGADA PRENEN MÉS IMPULS LES COSES DE LA VILA

1.330. EL CANYONGE CAMBRER
CONCEDEIX QUE UNA DONA
PUGUI EXERCIR L'OFICI DE
SASTRE.



1.340. ES CONSTRUEIXEN ELS PORXOS DEL MERCAT. ELS PORXOS S'INI-
CIAREN AMB PILARS I COBERTES DE FUSTA. EN TEMPS POSTERIORS FO-
REN ABSORBITS PER LES CASES, QUE MANTINGUEREN ELS ESPAIS COBERTS
AMB ARCADES TAL COM SÓN EN L'ACTUALITAT.



UN RETAULE TÉ MOLTA SEMBLANÇA AMB UN CÒMIC. EXPLICA UNES HISTÒRIES PER MITJÀ D'UNES VINYETES. ÉS UNA FORMA POPULAR I BELLA DE CONTAR, EN AQUEST CAS, EL NÀIXEMENT DEL CRIST.



1.343. ÉS ESCULPIT EL RETAULE DE STA. MÀ LA BLANCA, PER UNS ARTISTES DE NOM ENCARA DESCONEGUT.

1.348. L'ANY DE LA PESTA NEGRA ES CALCULA QUE LA VILA PERDÉ DUES TERCERES PARTS DELS SEUS HABITANTS.



S'HAGUÉ DE PROHIBIR QUE ELS HABITANTS DELS MASOS BAIXESSIN A INSTAL·LAR-SE A LA VILA.

LA PRODUCCIÓ DE DRAPS ERA UNA DE LES MILLORS FONTS DE RIQUESA PER A LA VILA I DEMANAVA L'EXISTÈNCIA DE TINT. EL 1348 ES POSA EN COMÚ AQUEST TINT PER ASSOCIACIÓ DELS INTERESSATS.



L'ANY 1348 MOR L'ABAT RAMON DE BIANVA, FARMÓS LEGISTA, IMPULSOR DE L'ART I LA CULTURA



EN AQUEST TEMPS EXISTIEN DOS TIPUS DE MOLINS: ELS MOLINS FARINERS, QUE JA VENIEN DEL SEGLE XI, ELS MOLINS DRAPERS, ESTABLERTS AL FINAL DEL SEGLE XIII ALS MARGES DE L'ARGAMALA I DEL TER.

ELS OFICIS DE LA VILA · SEGONS UN INVENTARI DEL 1397.

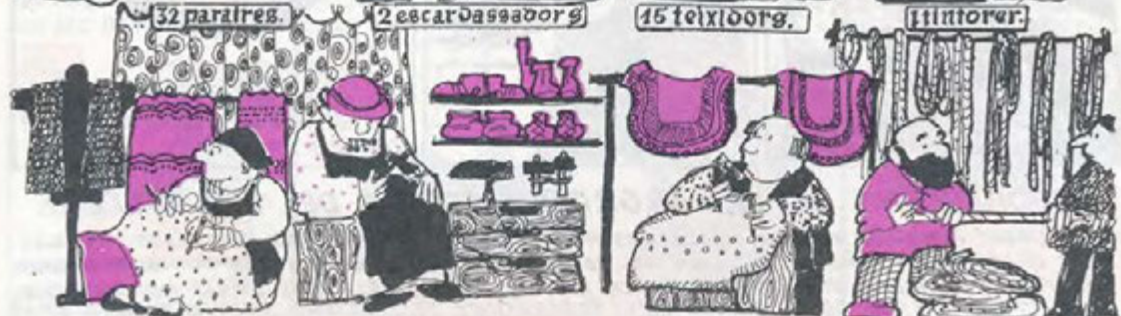


32 paraires.

2 escarfassadors

16 teixidors.

1 tintorer.



5 sastres.

3 sabaters

1 barber.

1 corder.



1 moliner.

3 fragters.

1 bracer.

9 mercaders.



1 ferrer.

3 arquedors.

5 pellaires.

2 carnisers



1 mestre de casa

1 hostaler.

1 apotecari.

1 notari

1405. INAUGURACIÓ DE L'EDIFICI DEL GREMI DE TINTORERS EN UN EDIFICI DE L'ACTUAL CARRER DELS TINTS.



1410. L'ABAT ARNAU DE VILALBA REEDIFICA EL PALAU ABBACIAL.



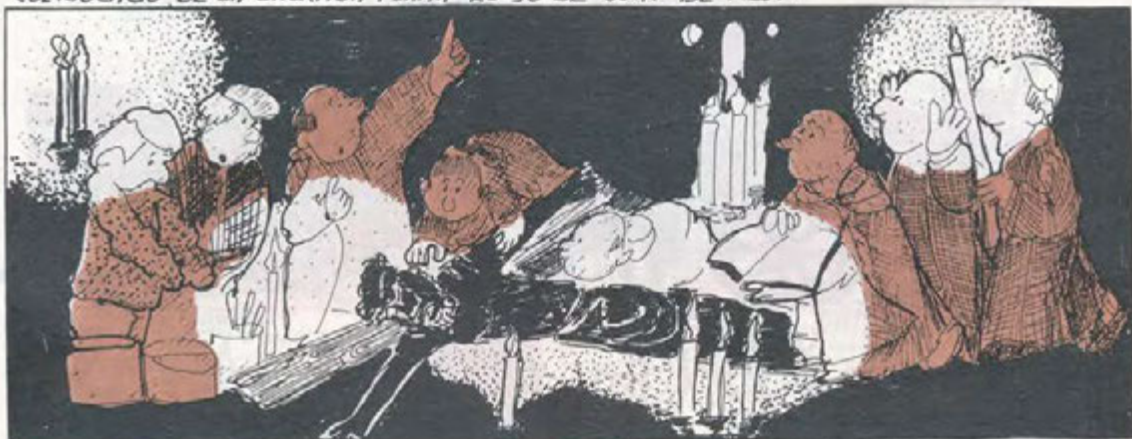
ESCUT DE L'ABAT ARNAU DE VILALBA QUE TROBEM AL PALAU ABBACIAL.



L'ABAT INTERVIU' EN LES QÜESTIONS DEL CISMA I EN LA SUCESSIÓ DE LA CORONA D'ARAGÓ.

DESCOBRIMENT DE LES SAGRADES FORMES DEL SSM. MISTERI

1426. L'ABAT ARNAU DE VILALBA VOLGUÉ RESTAURAR L'ALTAR ON EREN LES IMATGES DEL DAVALLAMENT DE LA CREU. Aleshores s'adonen del receptacle que el crist tenia al front. L'obren i, sorpresa!, contenia una forma dividida en tres trassos. Llavors l'abat recorda que, en el missal en que constaven les consagracions dels altars es feia esment de la col·locació de la sagrada forma el 16 de juny de 1251.



AMB EL PAS DEL TEMPS ES VA ANAR CONSTATANT EL MISTERI DE LA CONSERVACIÓ D'AQUESTA SDA. FORMA, QUE ARRIBÀ A SER LA MÉS GRAN GLÒRIA DE LA VILA. LA DEVOCIÓ POPULAR NO VA COMENÇAR FINS AL CAP DE MOLTS ANYS. LA FESTA MAJOR S'INSTITUÍ EN HONOR D'AQUEST MISTERI L'ANY 1652.



ELS OFICIS CLAUSTRAIS: DESPRÉS DE LA DIGNITAT DE L'ABAT, VENIEN ELS ALTRES CÀRRECS I OFICIS PRESCRITS PER TAL DE CONDUIR L'ESTRUCTURA DE LA COMUNITAT DEL SEU FUNCIONAMENT NORMAL. NO TOTS ELS CANONGES EREN SACERDOTS, MOLTS N'HI HAVIA DE JOVENGS QUE MADURAVEN EN L'ORACIO I L'ESTUDI I ES PREPARAVEN PER A REBRE ELS ORDES SAGRATS; ALTRES RESTAVEN COM A LAICS, O CONVERSOS I ALGUNS CONSERVAVEN EL CARÀCTER DE CAVALLER O MILITAR, AMB EL TEMPS, ELS OFICIS GAUDIREN DE BENEFICIS, I AIXÓ FÉU QUE ALGUNS S'EXERCISSIN AMB CERTA INDEPENDÈNCIA. PER ORDRE DE DIGNITAT, EREN ELS SEGÜENTS:



EL PRIOR, COMPARTIA AMB L'ABAT EL GOVERN I



TENIA CURA DELS NOVIS.

EL PREPÓSIT ADMINISTRATIU VA LES RENDES I PER-



CEBIA LES TRIBUTACIONS.

EL SACRISTA TENIA CURA DE L'ESGLÉSIA,



ELS ORNAMENTS, ETC.

EL PRECENTOR ERA EL QUE DIRIGIA



EL COR.

L'ESCOLAR ERA L'EDUCADOR DELS JOVES



EL CELLERER ERA L'ENCARREGAT DEL REBOST,



DE DIRIGIR EL FORNER, ETC.

L'INFERMER TENIA CURA DELS MALATS



I VELL.

EL CUSTODI S'ENCARREGAVA DE L'ORDRE I



EL SILENCI DE LA CLAUSURA

EL PORTER TENIA CURA DE LA PORTERIA I



TANCAVA I OBRIA.

L'ALBERGUER ACOIÀ ELS HOSTES I PELEGRINS



EL PREPÓSIT DE TREGURA ERA L'ADMINISTRADOR D'AQUELLA POSSESSIÓ.



DOR D'AQUELLA POSSESSIÓ.

EL CAMBRER S'OCCUPAVA DE LES CAMBRES I



DEL VESTUARI.

EL PÍTANCER SERVIA NEULES I RESOLUS EN LES



DIADES ASSENYALADES.

EL SENESCAL VETLAVA EL SERVIMENT I DIS-



TRIBUÏA LES VIANDES.

L'ALMOINER S'ESPECIALITZA EN LA DISTRIBUCIÓ DE LES ALMOINES.



BUCIÓ DE LES ALMOINES.

L'OBRE TENIA CURA DE LA CONSERVACIÓ



DELS EDIFICIS.

EL REFETORER SERVIA ELS ALIMENTS A TAUJA.



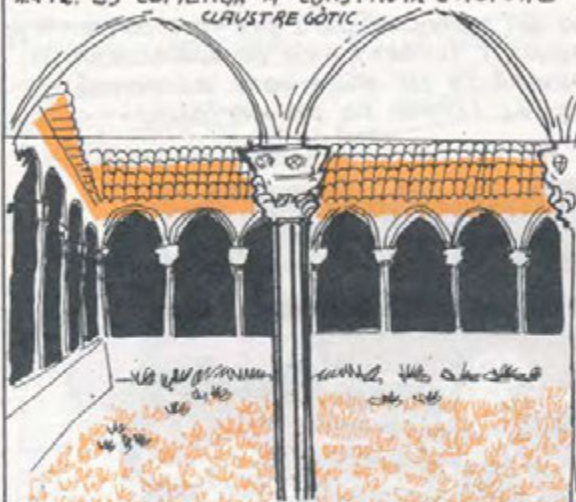
L'ESCUDELLER S'ENCARREGAVA DE LA VAIXELLA.

1428. DIA DE LA CANDELERA.
UN TERRATREMOL ATERRA EL MAG-
NÍFIC CAMPANAR DEL MONESTIR
I EL DE ST.POL. TAMBÉ ENRUNA
L'ANTIC PONT SOBRE EL TER, I CAUSA
EL PÀNIC ENTRE ELS
HABITANTS. LES
CRÒNIQUES RE-
GISTREN MÉS
DE 40 MORTS.

COM PODEU COMPENDRE, FOU
UN FET MOLT IMPORTANT I QUE NO HEM
D'OLIDAR. IMAGINEM-NOS PER UN MO-
MENT QUE ES TORNÉS A REPETIR EL DE-
SASTRE. ESTEM SOBRE UNA ZONA D'AC-
TIVITAT SÍSMICA. QUE DÉU ENS EN
GUARDI!



1442. ES COMENÇA A CONSTRUIR L'ACTUAL CLAUSTRÉ GÒTIC.



AL MATEIX TEMPS, ES RECONSTRUÏA A POC A POC EL MONESTIR DE LES DESTROSSES DEL TERRATREMOL DEL 1428.



1454. L'ABAT SAMASÓ CONCEDEIX NOTABLES PRIVILEGIS AL GREMI DE TEIXIDORS.



1457. CONFRAERNITAT ENTRE EL GREMI DE PARRAÏRES I TEIXIDORS.



1454.-1456. ÉS ABAT DE ST JOAN BERNAT GUILLEM DE SAMASÓ, QUE HAVIA ESTAT ELEGIT PRESIDENT DE LA GENERALITAT PER AL TRIENNI 1452-1455.



ELS GREMIS EREN ASSOCIACIONS D'ARTESANS D'UN MATEIX OFICI AMB LA FINALITAT DE VETLLAR PELS INTERESSOS COMUNS. TENIEN EL COSTUM D'AGRUPAR-SE EN UN MATEIX CARRER. COM A REMINISCÈNCIA D'AIXÒ, ENS HAN QUEDAT EL CARRER DELS TINTS I EL DELS CANONAIRES.

CAL DESTACAR LA IMPORTÀNCIA DE LA BIBLIOTECA DEL MONESTIR. JA L'ANY 1217 CONTENIA UN CENTENAR DE LLIBRES. LA MAJORIA D'AQUESTS LLIBRES ERA DE CIÈNCIES, ECLESIASTIQUES, MÚSICA I CANTS. PER DESGRÀCIA, LA MAJOR PART ES PERDÉ A CAUSA DE LES SOTRAGADES SOFERTES AL LLARER DE LA HISTÒRIA.



A MITJAN SEGLE XIX HI HAVIA A SANT JOAN UNA ESCOLA D'ART I ESCULTURA QUE DEIXÀ UNA BONA PRODUCCIÓ D'OBRES A LA COMARCA: A BEGET, A OGASSA I A ST. JOAN MATEIX. PODEM DESTACAR ELS RETAULES DE S^TM^A LA BLANCA I EL DE ST. AGUSTÍ, TOT AIXÒ ENS DEMOSTRA QUE ST. JOAN ERA UN IMPORTANT FOCUS D'ART I CULTURA.



ENTRE EL REDUÏT REPERTORI DE TEATRE MEDIEVAL CATALÀ QUE HA ARRIBAT FINS A HÒ-SALTRES, HI HA DUES PECES PROCEDENTS DE ST. JOAN.

MIQUEL ISALGUER

1459. COMENÇA LA REDACCIÓ
DELS LLIBRES DE CANA-
LARS, RESUM DE LES ES-
CRITURES DE L'ARXIU.



1456-1484. L'INTREPID ABAT
DE LA VILA DOCTOR EN LEIS,
INTERVÉ EN LA GUERRA I EN LA



1461. ES NOMENAT AMBAIXADOR
D'AVANT EL REI JOAN PER TAL DE DE-
MANAR LA LLIBERTAT DEL PRÍNCIP
CARLES DE VIANA, IDOL DELS CATALANS.

POLÍTICA DEL SEU TEMPS
DEFENSA LA VILA CON-
TRA L'INVASOR FRANCÈS.

1462. JURA FIDELITAT AL REI
DE CASTELLA. ELEGIT COM A NOU
REI DE CATALUNYA.



1465. PROHIBEIX ALS PA-
RAIRES I TINTORERS DE LA
VILA DE TENYIR EN TINS
FORANS. CALIA FER-HO
EN ELS PROPIS DEL GRE-
MI.



1473. ACONSEGUEIX DEL REI JOAN II
LA CONCESSIÓ DELS PRIVILEGIS
DE PASSATGE, PONTATGE I BARRA.



1471. EN EL SEU TEMPS, UN ALTRE
ILLUSTRE JURISTA SANTJOAHEC, JOAN
DE SOCARRATS, ACABA L'OBRA SOBRE
ELS COSTUMS FEUDALS DEL PRÍNCIPAT
DE CATALUNYA.



1480. L'ABAT ISAGUER PU-
BLICA LES "OBSERVACIONS
DEL BON REGIMENT DE LA
COSA PÚBLICA", PROVA EVIDENT
DE LA IMPOTÈNCIA
QUE ADQUIRIRAN
ELS AS-
TES CIVILS.



A CAUSA DEL PERILL DE GUERRA, COMPRA I DESTREUEIX PROP DE
300 CASES DEL RAVALL PER TAL DE CONSTRUIR UNA TORRE DE
DEFENSA A SANT POL.
L'ANY 1484 COMANDA LA RESISTÈNCIA AL SETGE FRANCÈS A
LA VILA DURANT 3 MESOS. DESPRES D'AQUESTA HEROICA RESIS-
TÈNCIA, ES CAPTURAT I CONDEMNAT A L'EXILI, DEL QUAL RE-
TORNARÀ MITJANT UN RESCAT.



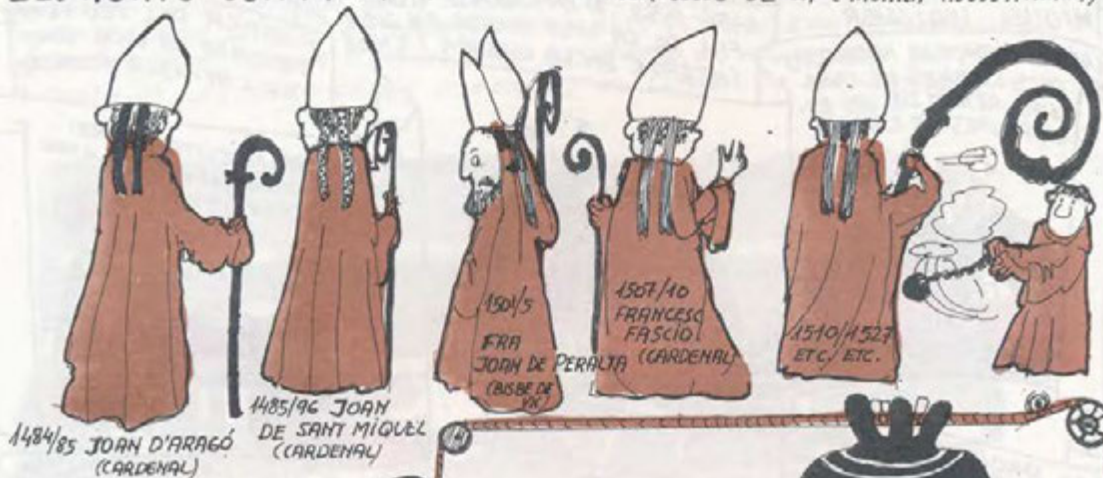
RETORNA JA MALALT I MOR AL CAP DE POC.

L'ABSIS CENTRAL S'HAVIA TRANSFORMAT EN UNA IMponent TORRE DE DEFENSA ANOMENADA DE STA MÀRIA.

PODEM DIR QUE AQUÍ S'ACABA L'EDAT MITJANA, JA QUE EL FEUDALISME
ENTRA EN CRISI.

ELS ABATS COMANDATARIS

(DARRER SECLE DE LA CANÒNICA AUGUSTINIANA)



LA MAJORIA DELS 'COMANDATARIS'

EREN ALTES DIGNITATS QUE GOVERNAVEN PER MITJÀ DE PROCURADORS I DE VEGADES POTSER IGNORAVEN FINS I TOT ON ERA ST. JOAN.

1501. FRA JOAN DE PERALTA, BISBE DE VIC, FA OBRAR EL RELLOTGE POSAT SOBRE LA COBERTA DE L'ESGLÉSIA. AIXÒ SIGNIFICAVA ENTRAR EN L'EDAT MODERNA. UN RELLOTGE ERA UN DELS GINYNS MÉS COMPLICATS DEL SEU TEMPS.



1528/1581. MIQUEL AGULLANA, DARRER ABAT, DE LA CANÒNICA, ÉS UN ECLESIASTIC DEL PAÍS QUE TREBALLA PER TORNAR AL MONESTIR EL PRESTIGI PERDUT I ACONSEGEIX QUE LI SIGUI RESTITUÏDA LA JURISDICCIO TEMPORAL QUE LI HAVIA ESTAT SOSTRETA PER LA CORONA. A MÉS, POSA LES PAUS ENTRE "NYERROS" I "CADELLS", QUE SOSTENIEN AFRARISA DES LLUITES.



UN COP MORT, EL REI S'APODERA D'UNA ALTRA VEGADA DE LA JURISDICCIO TEMPORAL, I EL 1592 EL PAPA SUPRIMEIX TOTES LES CANÒNIQUES DE CATALUNYA I DISPOSA QUE QUEDIN SUBJECTES AL REGNE DE CASTELLA.



1609. CALIA DEFENSAR-NOS DELS BANDOLERS I MALFACTORS I PER AIXÒ ES CREA LA STA. GERMANDAT, QUE ERA UNA ESPÈCIE DE SOMA-TENT.



1610. LA REIAL AUDIÈNCIA DISPOSA QUE L'ANTIGA DOCUMENTACIÓ DEL MONESTIR PASSI A L'ARXIU REIAL, AVUI ARXIU DE LA CORONA D'ARRAGÓ, ON ENCARA ES CONSERVA.

1633. ÉS NOMENAT ARXIPREST DE LA COL·LEGIATA JACINT MAHALT, ÍNTIM AMIC DEL COMTE-DUC D'OLIVARES I DEL REI FELIP IV. AIXÒ EL FA OÍDÓS AL POBLE CATALÀ.

1640. REVOLTA CONTRA EL REI DE CASTELLA ANOMENADA "CORPUS DE SANG"

1644. ARA ESTEM SOTA LA PROTECCIÓ DE LA CORONA FRANCESA, I EL VIRREI DESPOSSEIX

1650. LA VILA SOFREIX LA GRAN PESTA DEL CÒLERA. S'ACORDA DE POSAR GUÀRDIA ALS PORTALS DE LA VILA PER TAL D'IMPEDIR EL CONTAGI.



LES DIGNITATS REIALS DE LA JURIS-DICCIÓ TEMPORAL DE LA VILA I L'ADJUDICA AL CAPÍTOL COL·LEGIAT.

L'ANY 1592, QUAN EL PAPA CLIMENT VIII SUPRIMÍ TOTS ELS CANONGES REGULARS AUGUSTINIANS DE CATALUNYA, L'ESGLÉSIA DEL MONESTIR FOU ERIGIDA EN COL·LEGIATA I ES CREA EL CÀRREC D'ARXIPREST, CAP D'UNA COMUNITAT DE CANONGES. EL PRIMER ARXIPREST FOU JOAN COLÍ, QUE PRENGUÉ POSSESIÓ DEL CÀRREC EL 1603.

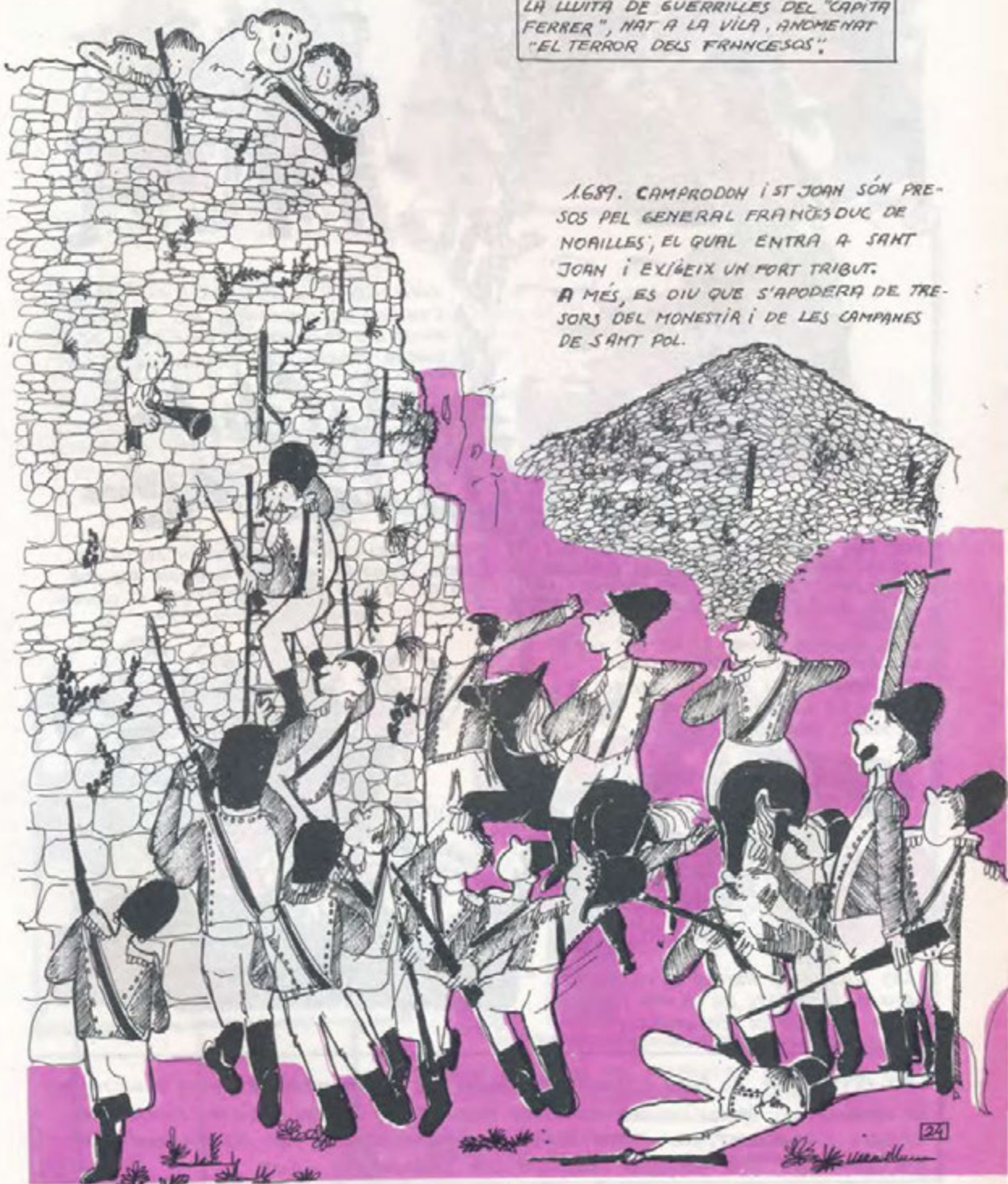
LES GUERRES AMB EL FRANCÈS

1.684. ELS CÒNSOLS DE LA VILA, JUNTAMENT AMB EL VEÏNAT, S'ALÇEN EN SOMATENT CONTRA EL FRANCÈS.

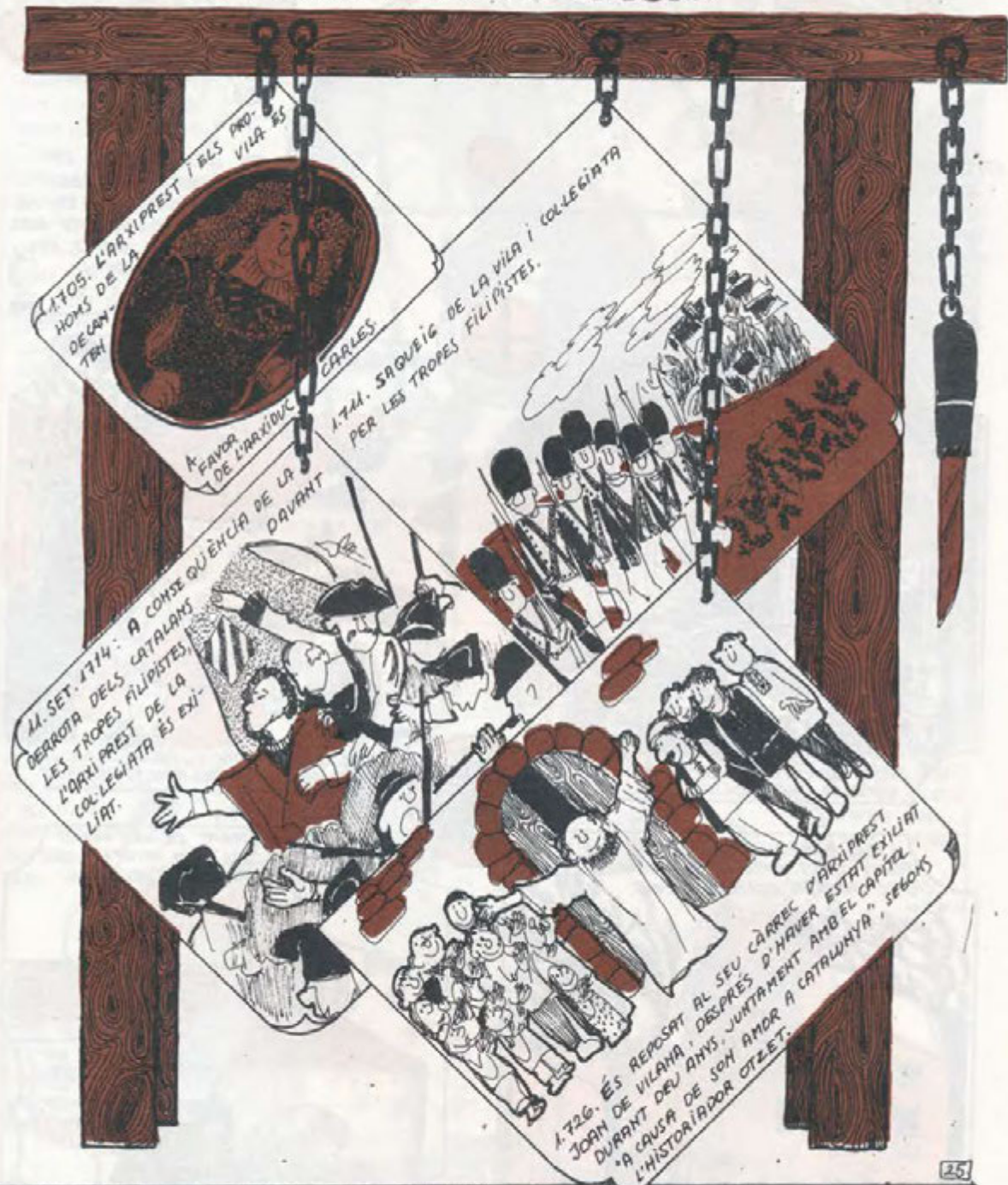
1.665. EL BATLE DE LA VILA, RAFAEL COLL, ES NEGA ROTUNDAMENT A LLURAR LA JURISDICCIO DE LA VILA AL GENERAL FRANCÈS EL CONTE DE MIRAVITLLES.

EN AQUESTES GUERRES ES DESTACA LA LLUITA DE GUERRILLES DEL "CAPITÀ FERRER", NAT A LA VILA, ANOMENAT "EL TERROR DELS FRANCÈSOS".

1.689. CAMPRODON I ST JOAN SÓN PRESOS PEL GENERAL FRANCÈS DUC DE NORILLES; EL QUAL ENTRA A SANT JOAN I EXIÉIX UN MORT TRIBUT. A MÉS, ES DIU QUE S'APODERA DE TRESORS DEL MONESTIR I DE LES CAMPANES DE SANT POL.



GUERRA DE SUCCESIÓ



EN MORIR CARLES II SENSE SUCCESSOR, S'INICIÀ LA GUERRA DE SUCCESIÓ ENTRE ELS PONENTS, L'ARXIDUC CARLES D'ÀUSTRIA I EL BORBO FELIP. ELS CATALANS ES VAN POSAR AL COSTAT DE CARLES, PERÒ PERDEREN LA GUERRA.

FELIP V EXERCÍ UNA FORTA REPRESSIÓ CONTRA CATALUNYA, AMB EL "DECRET DE NOVA PLANTA" QUE ABOLÍ LES NOSTRES INSTITUCIONS PROPRES. AIXÍ S'ENTRÀ EN UN PERÍODE DE GRAU DECADECÈNCIA.



1719. NEIX L'ESCUPTOR I ARQUITECTE PERE MORETO, QUE JUNTAMENT AMB EL SEU GERMÀ FRANCESC, TRE-



BALLARÀ EN LA CONSTRUCCIÓ DEL CAMBRIL DEL SSM. MISTERI I EN L'AFEGITÓ BARROC DE ST. POL, INICIAT EL 1758.



1704. BENEDECCIÓ DE L'ANTIGA CAPELLA DELS DOLORS.



1763. CONSTRUCCIÓ DE LA FONT DE LA PUDA. EL PONT DEL FON ES POSTERIOR.



1766. BENEDECCIÓ DE LA NOVA CAPELLA DE ST. ANTONI, REMODELACIÓ DE L'ANTIGA, EDIFICADA L'ANY 1654.



1768. ACABAMENT DE LES OBRES DEL CAMBRIL DEL SSM. MISTERI, QUE RESPONDIEN A LA DEVOCIÓ POPULAR.

MALGRAT L'ESPLENDOR CONSTRUCTIU DEL PERÍODE, ÉS UN TEMPS DE MALESTAR PER A LA VILA. LLUITES ENTRE SEGLARS I ECCLESIASTICS ARRIBEN A EXTREMAR-SE DE TAL MANERA QUE FINS I TOT EL BISBE DE VIC DEMANA QUE ES POSI FI A LA SITUACIÓ.

LA LLEGENDA DEL COMTE ARNAU

ENS TOCA ARA PARLAR D'AQUEST FANTASIÓS PERSONATGE, UNES VEGADES PRESENTAT COM A HEROI I D'ALTRES COM A MONSTRE I AMB EVIDENTS ERRORS CRONOLÒGICS I EXAGERACIONS.

NEM DE RESSENYAR LA LLEGENDA JA QUE HA ESCAMPAT EL NOM DE ST JOAN (SEGONS LA TRADICIÓ, EL COMTE ARNAU VISITAVA L'ABADESSA ADELAIDA, PASSANT PER UNA LLARGÜISSIMA MINA).

JOAN MARÇALL, J.M. DE SEGARRA, VERDAGUER, MARIÀ AGUILO I D'ALTRES N'HAN FET VERSIONS POÈTIQUES.



EL POETA POPULAR SIMÓ DE L'ABADIA

(1762-1826) EL SEU NOM VERITABLE ERA SEGIMON BLANC I CIBAT. FOU UN D'AQUELLS PERSONATGES ENGINYOSOS, SENZILLS I IRÒNICS QUE EXISTEIXEN ALS POBLES.

LA SEVA VERITABLE AFECCIÓ ERA LA POESIA ESCRITA, NATURALMENT, SEMPRE EN CATALÀ

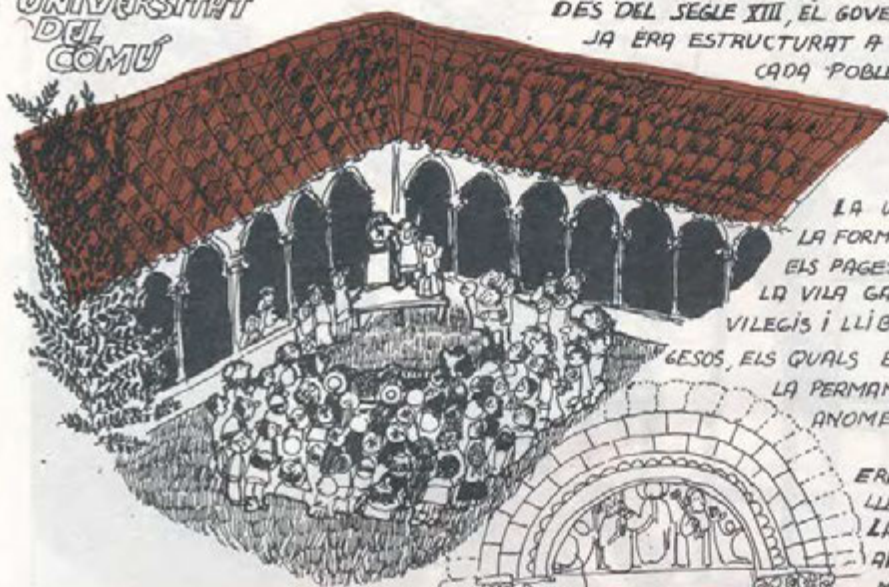
GRÀCIES, SENYOR, PERQUE PUC MORIR COM VÓS, ENTRE DOS LLADRES!

DESTACA EL SEU ANECDOTARI. L'ANECDOTA QUE VEIEU AQUÍ ES DEL DIA DE LA SEVA MORT, QUAN CRIDÀ UN SASTRE I UN MOLINER, ELS POSÀ UN A CADA BANDA DEL LLIT I EXCLAMÀ:



UNIVERSITAT DEL COMU

DES DEL SEGLE XIII, EL GOVERN DE LA COSA PÚBLICA JA ERA ESTRUCTURAT A TOT EL PAÍS, PERÒ A CADA POBLE HI HAVIA MATISOS DIFERENCIATS.



LA UNIVERSITAT DE ST. JOAN LA FORMAVEN ELS VILATANS I ELS PAGESOS. ELS HABITANTS DE LA VILA GAUDIEN DE MAJORS PRIVILEGIS I LLIBERTATS QUE NO PAS ELS PAGESOS, ELS QUALS ESTAVEN SUBJECTES A LA PERMANÈNCIA EN ESMASOS I ALS ANOMENATS "MALS USCS".

EREN REPRESENTATS PEL BATLLE I PELS PROHOMS.

LA DESIGNACIÓ DEL BATLLE, ABANS DE LLIBRE NOMENAMENT DE L'ABAT, FOU MODIFICADA DURANT EL SEGLE XIII, EN QUÈ EL BATLLE ERA ELEGIT PER UN TRIENNI, JUNTAMENT AMB ELS JURATS I PROHOMS, ELEGITS TAMBE EN LA FORMA D'INSACULACIÓ QUE MÉS TARD ES FIXÀ.

REUNIÓ DEL CONSELL GENERAL DE LA VILA ALS CLAUSTRES DEL MONESTIR. CONSTA QUE EN EL SEGLE XVI EL CONSELL GENERAL ERA CONSTITUÏT PER 50 PROHOMS, DELS QUALS S'ELEGIEN ELS JURATS, I TRES CÒNSOLS, DOS PER A LA VILA I UN PER A LA RIBERA.



REUNIÓ, A L'ESGLÉSIA DE ST. POL, DE L'EXECUTIU, FORMAT PEL BATLLE AMB ELS JURATS I PROHOMS.



BATLLE.



CÒNSOLS O PROHOMS

HI HAVIA DOS PROHOMS DE LA VILA I UN DE LA RIBERA.

FUNCIONARIS:



PREGONER



OÏDORS DE COMPTES



NOTARI



OBRES O CLAVARIS



MESTRE DE GRAMÀTICA



CIRURGIÀ

ARRENDAMENT D'OFICIS SEGLE XVIII

PORTALER. CONTROLAVA LES ENTRADES A LA VILA, REGISTRAVA ELS NOMS DELS TRAGINERS.



TAVERNA-HOSTAL. HI HAVIA 3 CATEGORIES DE TAVERNES, LA 1A ERA ANOMENADA HOSTAL. A MÉS DE L'HOSTALATGE, TENIA DRET A VENDRE GRANS, PA I VI A LA MENUDA. TENIEN HORARI ESTABLERT SEGONS L'ÈPOCA DE L'ANY.



LA FLECA. BEN PROVEÏDA, VENIA A L'ENGROS I A LA MENUDA. LES PECES TENIEN PES I QUALITAT ESTABLERTS.



CARNISSER. VENIA CARAN DE MOLTO I OVELLA; TENIA A LA VISTA UNA TAVLA DE COMPTES DE QUANT VALIA. ES RECLAMENTA EL PASTURATGE A LES TERRES COMUNALS. PER LA FESTA MAJOR MATAVA UNA VACA GROSSA I BONA, REBAIXATS ELS PREUS.



AIGUARDENTER. TAMBE ERA OFICI. VENIA AIGUARDENT A LA VILA I DISTRICTE FINS A LES 10 DEL VESPRE. TOTS AQUESTS OFICIS ES HOGAVEN PER UN ANY A UNA PERSONA DE LA VILA I ESTAVEN SUBJECTES A L'AJUNTAMENT, QUE CONTROLAVA ELS SERVEIS QUE PRESTAVEN.



MOSTASSA. ERA EL PERSONATGE MÉS IMPORTANT DE L'ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL. FIXAVA PREUS, CONTROLAVA ELS OFICIS ARRENDATS, IMPOSAVA MULTES, COBRAVA IMPOSTOS...



AFINADOR. TENIA AL SEU CÀRREC CONTROLAR PESOS I MESURES DE LES TAVERNES, L'AIGUARDENT, ELS TRAGINERS QUE FEIEN MERCAT A LA PLAGA...



COBRADOR DE CABELLES. (IMPPOSTS). HI HAVIA UN COMPLEX SISTEMA D'IMPPOSTS. ELS VILATANS PAGAVEN SEGONS LA QUALITAT DE LA SEUA CASA, HORTS, PERSONAL, BESTIAR, TERRES, INDÚSTRIA, PATIS, ETC.

AL FINAL DEL SEGLE XVIII ES DESCOBREIX EL CARBÓ A OGASSA, QUE, JUNTAMENT AMB L'APROFITAMENT DEL RIU, SERÀ LA CLAU DEL FUTUR DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL. A LA DARRERA D'AQUEST CEGLE TREBALLAVA A LA VILA UN RELLOTGER QUE FABRICAVA RELLOTGES ESPECIALS, ANOMENAT BOUER.

1763. COMENÇA L'EXPLOTACIÓ DE LA PRIMERA MINA DE CARBÓ A SANT MARTÍ D'OGASSA.



1800. LA JURISDICCIO TEMPORAL, EN MANS DE LA COL·LEGIATA, QUEDA INCORPORADA A LA



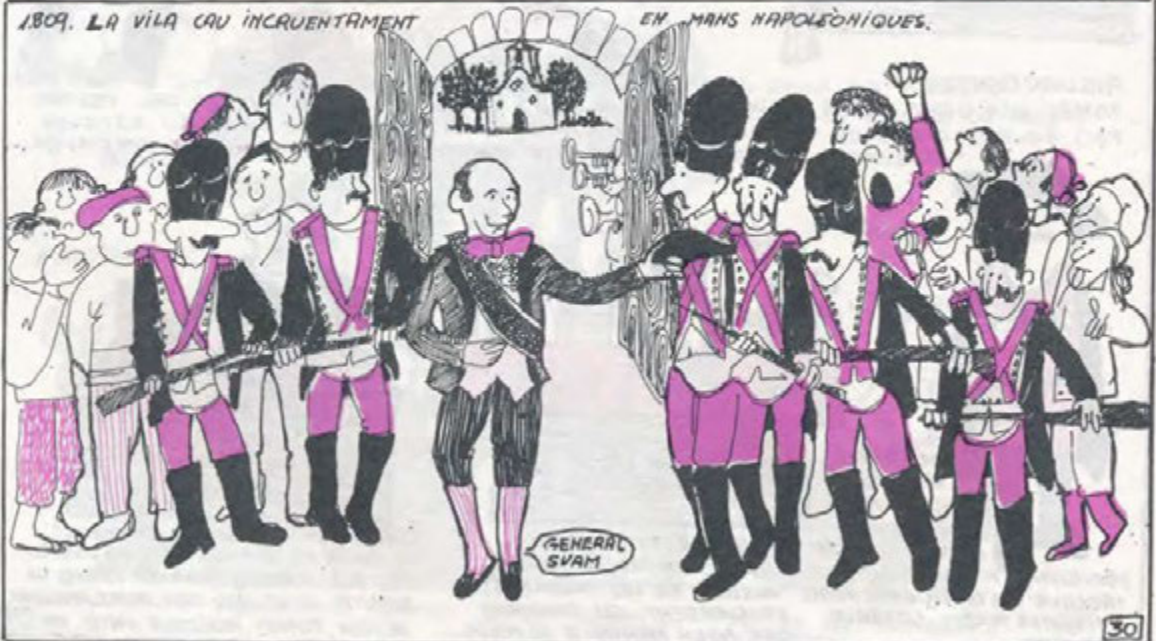
CORONA, I FESTA EL CAPÍTOL AMB HONORS DE BARO.

1806. EL PRESTIGIOS HISTORIADOR R VILLANUEVA VISITA EL MONESTIR. EN LA SEVA OBRA "VIATGE LITÈRARI" PUBLICARÀ RIA DEL CENOBÍ.



1809. LA VILA CAU INCREUMENTAMENT

EN MANS NAPOLEÒNIQUES.



MÚSICS, SEGLES XVIII i XIX

DURANT AQUEST PERÍODE LA VILA CONEIX UNA PROLIFERACIÓ DE MÚSICS, CREADORS D'UNA OBRA QUE ENCARA AVUI ÉS VÀLIDA, ALGUNS DELS QUAIS CITEM AQUI.



JOAN PUSALGUES
FOU MESTRE DE CA-
PELLA DE LA COL·LEGI-
ATA I CÈLEBRE ORGANISTA I
COMPOSITOR, MORÍ L'ANY 1770.



ANTONI GUIU: CÈLEBRE PIANISTA, ORGANISTA I COMPO-
SITOR, NEN PRODIGI, A TRETZE ANYS OBTENIÀ EN PRO-
PIETAT LA PLAGA D'ORGANISTA A RIPOLL.
RAFAEL GUIU: EMULÀ EL SEU GERMÀ, VA ENTRAR A
LA CAPELLA REIAL.



R. BAUMEIS NEIX EL 1782.
ORGANISTA I MESTRE DE
CAPELLA, EXCEL·LENT COMPO-
SITOR QUE, A LA DARRERA DE
LA SEVA VIDA, CREMÀ
LA MAJOR PART DE LA
SEVA OBRA.



1791. NEIX JOSEP NONO,
INSTRUMENTISTA I
DIRECTOR DE
LA CAPELLA
REIAL.



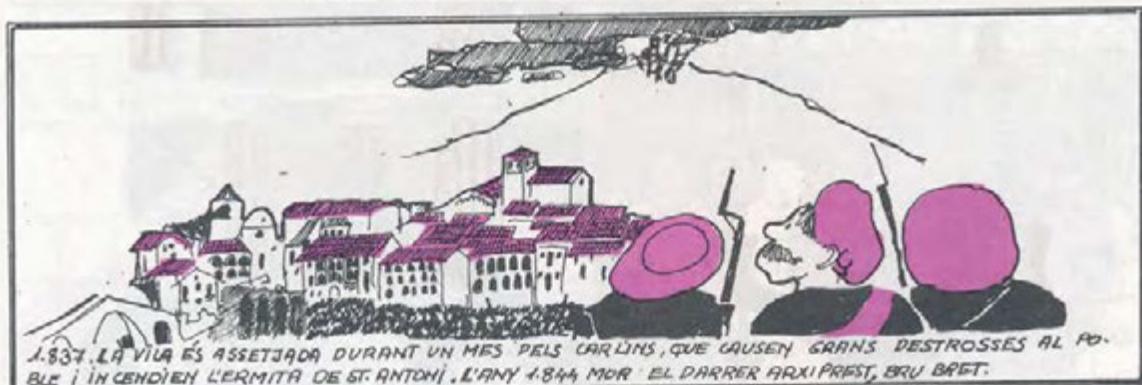
1824. NEIX
JAUME NUNO,
FILL DE JOSEP NONO,
AUTOR DE L'HIMNE
NACIONAL MEXICÀ.



1797. NEIX
MELCIOR JUNCA,
MESTRE DE CAPELLA DE TAR-
RAGONA I VIRTUÓS DEL FAGOT. COM-
POSITOR DE GRAN QUALITAT.



1881. NEIX
RAMON SERRAT,
MÚSIC I PROLÍFIC
COMPOSITOR DE SAR-
DANES.



1843. ENMIG DEL CAOS QUE SUPOSÀ AIXÒ, JOAQUINA DE VEDRUNA ESTABLEIX A SANT JOAN LES GERMANES CARMELITES DE LA CARITAT, QUE TINDRAN CURA DELS MALALTS I DE L'ENSENYAMENT DE NOIES. DES DE L'EORAT MITJANA EXISTIA A LA VILA UN HOSPITAL ANOMENAT DE ST. VICENÇ, TOCANT AL MONESTIR.



1856. QUEDA SUPRÍMIDA LA COL·LEGIATA, I LA PARRÒQUIA PASSA DE ST. POL AL MONESTIR.



PER AQUESTS ANYS, EL SANTJOANÍ PERE CORDIÑAS, "EL SORD DE L'ARQUET", VIATJA A TÀLIA, DES D'ON INTRODUÏX PER PRIMER COP EL CIMENT A ESPANYA.



1859. L'HISTORIADOR PARASSOLS I PI PUBLICA LA SEUA OBRA SOBRE ST. JOAN I EL SSM MISTERI.



EL SETGE DE LA VILA PELS CARLINS FOU DURANT LA PRIMERA GUERRA CARLINA, QUE DURÀ DES DE L'ANY 1833 FINS AL 1840. L'OBRA DE PARASSOLS I PI S'EMMARCARIA EN LA REINAIXENÇA. HA ESTAT D'UNA IMPORTÀNCIA CABDAL PERQUÈ HA APORTAT DADES DEL MONESTIR QUE AVUI DESCONEXIEM.

1860. EL SR. MARTÍN FUNDA LES PRIMERES FÀBRQUES DE CIMENT D'ESPANYA: LES DE TORALLES I MALATOSCA.



1861. FUNDACIÓ DE LA INDÚSTRIA TÈXTEL QUE, A PARTIR DEL 1902, PRENDRÀ EL NOM DE "JES-PONA" I QUE ENCARA AVUI EXISTEIX.



1880. EL TREN ARRIBA A SANT JOAN. PERTANYIA A LA COMPANYIA POMPOSAMENT ANOMENADA, "EL VETERANO CABEZA DE HIERRO."



TAMBÉ ENS ARRIBA LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL, FACILITADA PER L'EXISTÈNCIA DE RECURSOS (CARBÓ, CIMENT, ENERGIA ELÈCTRICA), QUE ES TRADUEIX EN LA INSTAL·LACIÓ D'INDÚSTRIES D'APROFITAMENT, I TÈXTILS, JUNTAMENT AMB LA REVOLUCIÓ DELS TRANSPORTS, MANIFESTADA EN L'ARRIBADA DEL TREN. 33

LA DARRERA CARLINADA

LA VILA CONEIX UNA INUSITADA AGITACIÓ DURANT L'ÚLTIMA GUERRA CARLINA. L'ANY 1874 SÓN AFUSELLATS 114 PRESONERS DE GUERRA PER ORDRE DEL GENERAL CARL SAVALLS, A L'INDRET ANOMENAT "ELS AFUSELLATS", PROP DE CARMELLES.



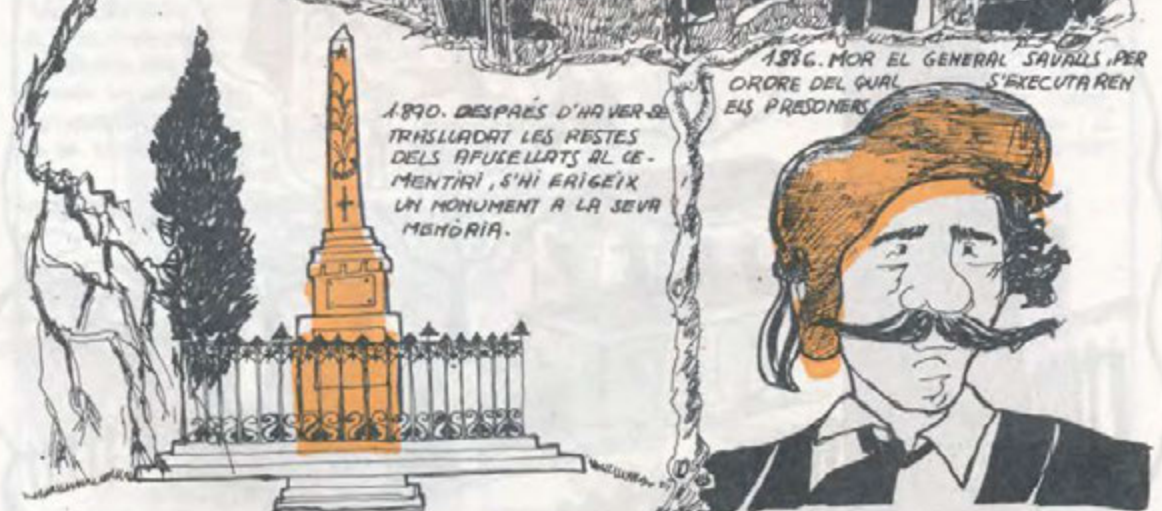
1875. ELS CARLINS ESTABLEIXEN A ST. JOAN LA DIPUTACIÓ DE CATALUNYA.

L'ANY ABANS ES PUBLICA EL PRIMER NÚMERO DEL SEU BUTLLETÍ.



1890. DESPÉS D'HAVER SE TRANSLADAT LES RESTES DELS AFUSELLATS AL CEMENTIRI, S'HI ERIGEIX UN MONUMENT A LA SEVA MEMÒRIA.

1886. MOR EL GENERAL SAVALLS, PER ORDRE DEL QUAL S'EXECUTA REN ELS PRESONERS.



LA 3ª GUERRA CARLINA FOU CONSEQÜÈNCIA D'UNA REORGANITZACIÓ DELS CARLINS, PARTIDARIS DE LA MONARQUIA ABSOLUTISTA, REPRESENTADA PER LA DINASTIA DE CARLES. EL REI PRETENDENT ERA CARLES VII. ENCARA QUE EN UN PRINCÍPI ELS CARLINS VAN DOMINAR AMPLES ZONES DEL NORD, FOREN DEFINITIVAMENT VENÇUTS L'ANY 1876.



EL 1895, EL BISBE MORGADES
BENEIX EL NOU GEMENTIRI.



L'ANY 1887 ES FUNDA EL
CENTRE CÀTOLIC DOBBERES.
DOTZE ANYS MÉS TARD,
EL 1899, S'INAUGURA
EL NOU EDIFICI DE LA
SOCIETAT.

AMB MOTIU DE L'EXPO-
SICIÓN UNIVERSAL DEL
1888, SÓN TRASLLA-
DATS A BARCELONA
EL FAMÓS "DRAP DE
LES BRUIXES" I AL-
TRES OBJECTES VA-
LUOSÍSSIMS DEL MO-
NESTIR. ACABADA
L'EXPOSICIÓN, INGRES-
SEN AL MUSEU EPÍ-
COPAL DE VIC; EL
POBLE NO DEIXARÀ
MAI DE REVINDI-
CAR-LOS COM A
PROPIES.

1893. JOAN MARAGALL
ESCRIU "LA VACA CEGA," INSPI-
RANTSE EN EL PARATGE BUÒ-
LIC DE LA FONT DEL CUBILÀ.



1888. JOVENTUT CORAL
SANTJOANINA



J. CONILL



1888. PRIMERA
AGENCIA COMARCAL
DE TRANSPORTS (EL DIBUIX CORRES-
PON A TEMPS POSTERIDORS).

1898. EL MESTRE JOSEP M. ANDRÉS
PROMOU LA FESTA DE L'ARBRE,
QUE SERIA LA PRIMERA DE
CADA LUNYA.



1904. FUNDACIÓ DE LA FÀBRICA DE FILATS
DE COTÓ "J. LLAUDET."



OOOOOOOH!



1900. S'INAUGURA L'ENLLUMENAT ELÈCTRIC
ALS CARRERS DE LA VILA.



1902. S'ENBEGA
LA CENTRAL ELÈCTRICA DE CAN BENET.

1909. INAUGURACIÓ DE L'ESTACIÓ TELEGRÀ-
FICA DE LA VILA.

TU TUUU-TUTU
TUUU TUUU



ELS PRIMERS ANYS DEL SEGLE VINT COIN-
DEL PROGRES A SANT JOAN, SOBRETOT AMB
SE'N DERIVEN.

CIDELIXEN AMB UN NOTABLE INCREMENT
L'ENERGIA ELÈCTRICA I LES APLICACIONS QUE

1903. MOR
EL DOCTOR
COMAMALA,
FUNDADOR
D'UNA COOPERATI-
VA ANOMENADA
SUCCESSIVAMENT
"L'ALIGOT", "L'ARIS-
TÀNCIA SANTJOA-
NINA" I, ACTUAL-
MENT, "COMAMA-
LA".



1910. HI HA UNA MANIFESTACIÓ POPULAR PER ABOLIR EL DRET DE PORTES.



1914. ES COMENCEN LES OBRES DE CONSTRUCCIÓ DEL PONT NOU

1912. QUEDA
CONSTITUÏDA
LA JUNTA DE
RESTAURACIÓ
DEL MONESTIR.
ARQUITECTE: PUIG
I CADAFALCH.



1917. INAUGU-
RACIÓ DE L'ES-
TACIÓ TELEFÓ-
NICA.



1917. ES FUNDA L'"SENYORA CHORAL DEL SSM. MISTERI", ENCARA AVUI EXISTENT.



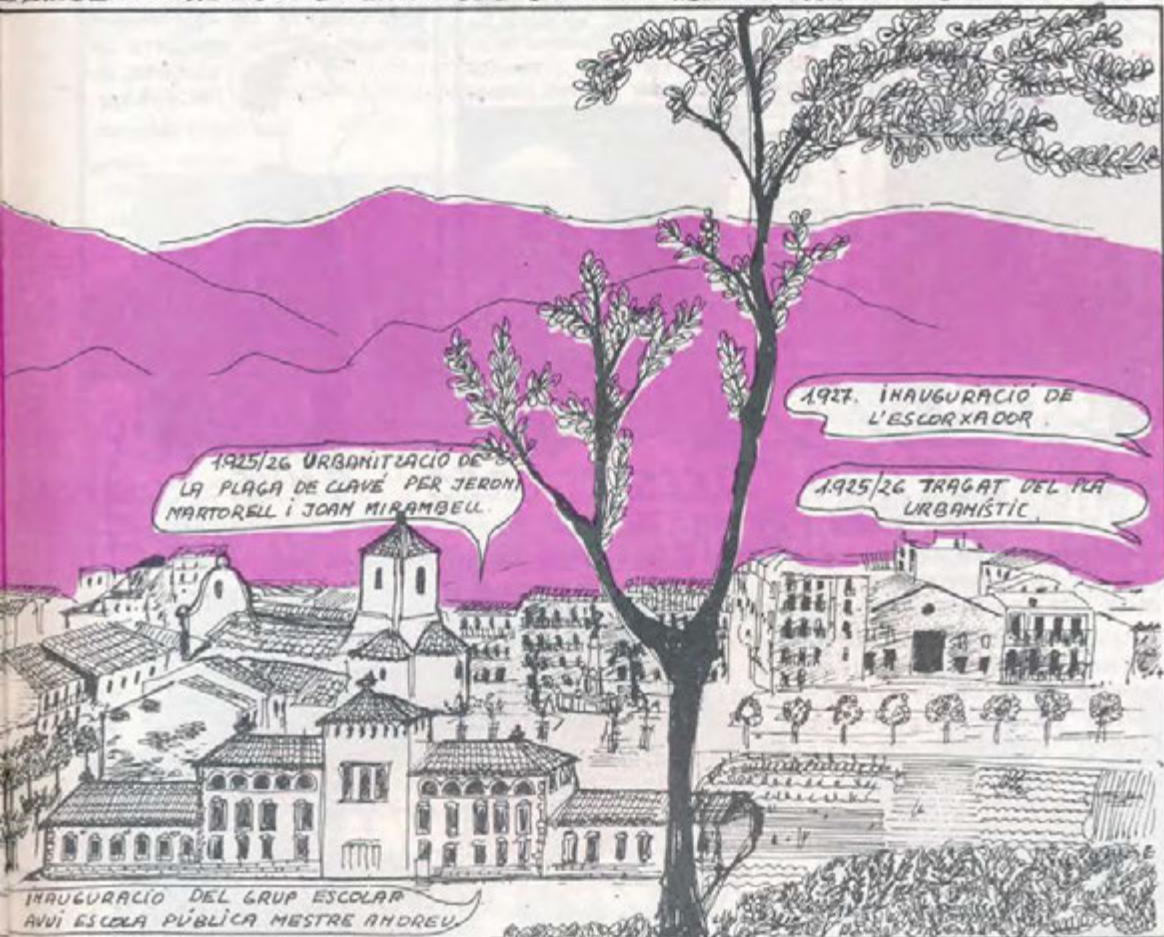
L'ANY 1921 ES ROTULEH ELS CARRERS AMB NOMS HISTÒRICS.

1923. FUNDACIÓ
DEL "FOMENT DE
CAGA I PESCA",
AVUI "EL PRINEU"



EN AQUESTS ANYS ES PRODUÏX UN NOTABLE ESPLENDOR DEL FENOMEN ASSOCIACIONISTA QUE ES CONCRETA, PER EXEMPLE, EN LA CREACIÓ D'AGRUPACIONS CORALS I COOPERATIVES.

EL FOLI ESTI KOZ KOZ KOZ ELI OLI KOZ KOZ KOZ KOZ



1925/26 URBANITZACIÓ DE LA PLAGA DE CLAVÉ PER JERONI MARTORELL I JOAN MIRAMBEU.

1927. INAUGURACIÓ DE L'ESCOLA D'OR.

1925/26 TRAGAT DEL PLA URBANÍSTIC.

INAUGURACIÓ DEL GRUP ESCOLAR ANVI ESCOLA PÚBLICA MESTRE ANDREU.

EL FOLI ESTI KOZ KOZ KOZ ELI OLI KOZ KOZ KOZ KOZ



FUNDACIÓ DEL PORTIU ABADESSOR



L'ESCOLA DE MÚSICA DESVETLLA VOCACIONS MUSICALS QUE ES CONCRETARIEN EN LA CREACIÓ DE COBLES.

1933. SE CELEBRA EL PRIMER APLEC DE SARDANES.



1934. RESTAURACIÓ DE L'ANTIC BAIL DELS PAVORDES. INDUMENTÀRIA D'ABANS DE LA RESTAURACIÓ.

EL FOLI ESTI KOZ KOZ KOZ ELI OLI KOZ KOZ KOZ KOZ

ELS CANVIS DE GOVERN. L'ANY 1931, FRUIT D'UNES ELECCIONS MUNICIPALS, S'ESTABÍ LA REPÚBLICA, QUE COMPORTÀ UN RETORN DE LES LLIBERTATS. CONCRETAMENT A CATALUNYA, ES RESTABÍ LA GENERALITAT. EL PERÍODE REPUBLICÀ FOU UNA ÈPOCA PLENA D'AGITACIÓ SOCIAL QUE DE MICA EN MICA ANÀ PRODUINT, AMB LES ELECCIONS COM A TELÓ DE FONTS, UNA BIPO-LARITZACIÓ QUE AL CAP DE POC TEMPS CONDUIRIA A LA GUERRA CIVIL.

CONSTRUCCIÓ DEL COL·LEGI DE LES GERMANES CARMELITES, AMB EL QUAL EL NOU CENTISME, ENCARA QUE TARDAMENT, PEIXA A LA VILA UN TESTIMONI EXCEPCIONAL. L'ARQUITECTE ÉS DURAN I REYNALS, QUE TAMBÉ RECONSTRUEIX, AQUESTS MATEIXOS ANYS, L'ERMITA DEL PAAT. TOTES DUES OBRES SON SUFRAGADES PER JAUME ESPONA.



EL POU. DOMINA AMPLIS SECTORS OBRERS DE LA POBLACIÓ. UN COP

ESCLATA LA GUERRA, ES FA CÀRREC DE L'AJUNTA. MENT I FORMA EL QUE ES DIRÀ "EL COMITÈ".



LA GUERRA DELS TRES ANYS

LES LLUITES POLÍTQUES I LA CRISI ANAVEN DIVIDINT ESPANYA EN DUES PARTS: DRETES—ESQUERRES, CRISTIANS—ATEUS, BURGESIA—TREBALLADORS, CENTRALISME—SEPARATISME.

AIXÒ DESEMBOCÀ EN LA REBEL·LIÓ MILITAR CONTRA LA REPÚBLICA.

A CATALUNYA FOU SUFOCADA RÀPIDAMENT, PERÒ LA GENERALITAT FOU IMPOTENT PER A CONTROLAR LA REVOLUCIÓ QUE ENCETA REM PEL SEU COMTE LES CENTRALS SINDICALS. EN EL TRANS CURS DELS PRIMERS MOMENTS ES PRODUÏREN BROTS D'ANTICLERICALISME I ES FEREN MOLTS ASSASSINATS, INCENDIS, SAQUEIGS, ETC. AQUESTES ACCIONS NO S'HAN DE TREVURE DEL CONTEXT DE LA GUERRA, DONAT QUE AL CANTÓ FRANQUISTA TAMBÉ HI HAGUÉ REPRESSIONS SEMBLANTS PERÒ DE SIGHE CONTRARI.



EL MOHESTIR ÉS VÍCTIMA DE LA REVOLUCIÓ. ES CREMEN L'ALTAR MAJOR I EL COR.

LA SAGRADA FORMA DEL SANTÍSSIM MISTERI DESAPAREIX I MAI MÉS NO SE'N SABRÀ RES: UN BUIT QUE NO SERÀ POSSIBLE D'OMPLIR.



ES PRODUÏXEN ALGUNS ASSASSINATS DE GENT DE PRETES I CLERGES.



S'EMET MONEDA LOCAL I ES CANVIA EL NOM DE LA VILA I DELS CARRERS.



TAMBÉ ES CONSTRUÏX LA PRIMERA GUARDERIA INFANTIL (AVUI HOSPITAL MUNICIPAL) EN TERRENYS INCAUTATS PEL COMITÈ, QUE POSAVA IMPOSTOS REVOLUCIONARIS A LA GENT BENESTANT.



EL COMITÈ TINDRÀ CURA D'ORGANITZAR LES ESCOLES.



NO PASSARAN

SOCORS ROIG



ES CONSTITUEIX EL "SOCORS ROIG", ESPÈCIE DE CREU ROJA.

SURT UNA PUBLICACIÓ ANOMENADA "AVANGADA".



PER TAL DE PAL·LIAR L'ATUR, EL CONSELL MUNICIPAL ENCELA LA CONSTRUCCIÓ DE LA XARXA DE CLAVEGUERES.



ARRIBA UN BON NOMBRE DE REFUGIATS BASCOS QUE SÓN ALLOTJATS PER LA GENT DE LA VILA.



1938.

ES COMENÇA A CONSTRUIR EL PONT DE LA PLANA AMB LES PEDRES DE L'ENRUNADA CAPELLA DE ST MIQUEL.



CADA VEGADA SÓN MÉS JOVES ELS QUE SE'N VAN A LA GUERRA. MOLTS NO TORNARAN.



RETIRADA REPUBLICANA, QUE DESTRUEIX ELS PONTS, LES INDÚSTRIES I L'ESTACIÓ DEL FERROCARRIL.



1938. BOMBARQUEIG FRANQUISTA ALS VOLANTS DEL POBLE A CAUSA DEL QUAL MOREN DUES PERSONES.



S'ACABA LA GUERRA. OCUPACIÓ FRANQUISTA. REPRESSIÓ DE LA LLENGUA I LA CULTURA CATALANES. COMENCEN ELS LLARGS ANYS DE DICTADURA FRANQUISTA. ALGUNS MEMBRES DEL COMITÈ ACABEN AFUSELLATS.

ELS ANYS IMMEDIATAMENT POSTERIORS A LA GUERRA FOREN UNS ANYS TRISTOS PER LA MANCA D'ALIMENTS I DE TREBALL, QUE DETERMINA UNA CERTA DESPOBLACIÓ DE LA VILA; TAMBE, NATURALMENT, PEL BUIT DELS QUE HAVIEN MORT A LA GUERRA I PER LA FALTA DE LLIBERTATS, ARRABASSADES PEL REGIM TOTALITARI. DE MICA EN MICA, PERÒ, EL POBLE VA ANAR RECOBRANT LA NORMALTAT.

1939. RETORNEN LES IMATGES DEL SSM, MISTERI I ALTRES OBJECTES QUE LA GENERALITAT S'HAVIA ENDUT PER SALVAR-LOS DE LA DESTRUCCIÓ.

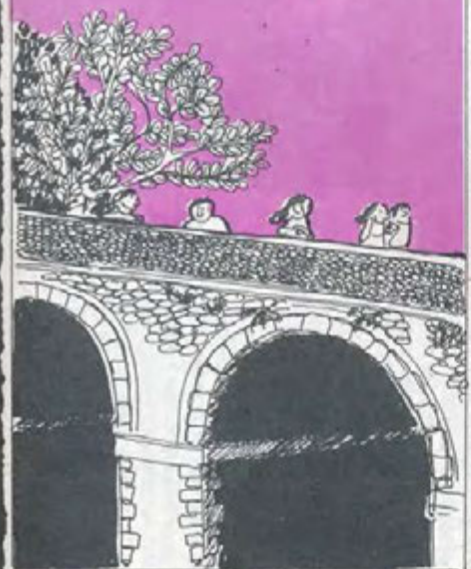


1940. AIGUAT QUE CAUSA GRANS DESTROSSES

1941. ES RECONSTRUEIX EL PONT NOU, VOLAT EL 1939.



1942. S'ACABA EL PONT DE LA PLANA.

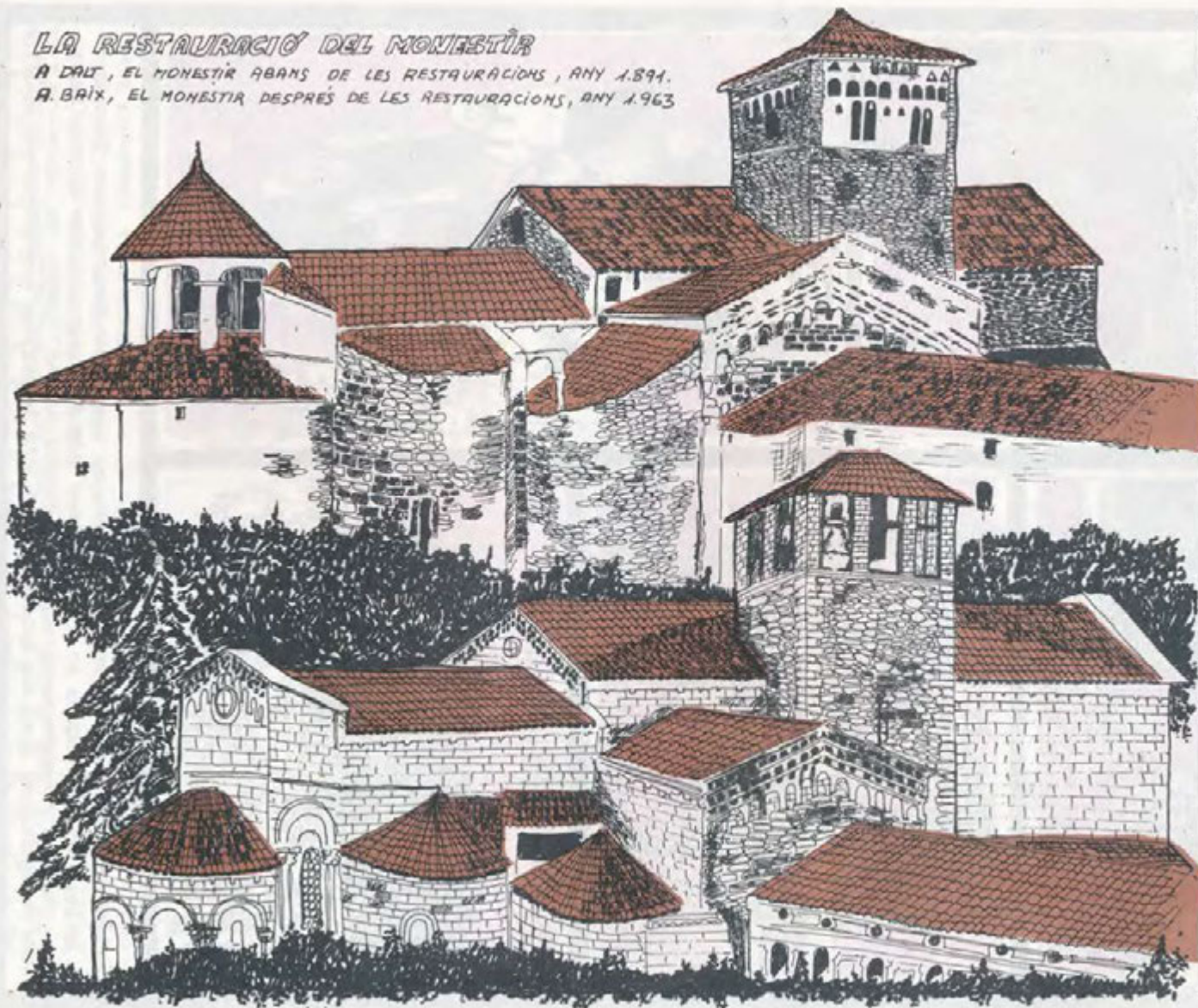


ARRIBEN ELS EMIGRANTS, QUE S'ANIRAN INCORPORANT A LA POBLACIÓ. DURANT MOLTS ANYS ROMANEN A LA VILA DESTACAMENTS MILITARS.



LA RESTAURACIÓ DEL MONESTIR

A DALT, EL MONESTIR ABANS DE LES RESTAURACIONS, ANY 1894.
A BAST, EL MONESTIR DESPRÉS DE LES RESTAURACIONS, ANY 1963



EL SEGLE XIX LA SITUACIÓ DEL MONESTIR ERA FRANCAMENT DEPLORABLE I RECLAMAVA UNA RESTAURACIÓ URGENT. LA SEVA DECORACIÓ INTERIOR ERA ENVELLIDA, I EL SEU EXTERIOR HAVIA ESTAT DEFORMAT PER L'EMBALUM DEL CAMBIL I LES CONSTRUCCIONS DE DEFENSA QUE HAVIEN ESTAT BIXECADES DAMUNT ES ABSÍS I EL CREUER. EL BISBE MORGADÉS, L'ÚLTIMA DÈCADA DEL SEGLE, VA COMENÇAR UNA RESTAURACIÓ QUE HOMES VA AFECTAR EL CRUSTR. L'ANY 1911 UN GRUP DE PERSONES DE LA VILA, ENTRE LES QUALS CAL RECORDAR JOAN DANES I MOISÈN JOSEP MASDEV, VAN LLANÇAR LA INICIATIVA D'UNA RESTAURACIÓ TOTAL. VAN ACHSEGUIR D'INTERESSAR-HI A MÉS DELS SANT-JOANINS, MOLTES PERSONALITATS FORMES I ES VA FORMAR UNA JUNTA QUE LA VA PROMOUR. EL BISBE TORRIS I BAEKS LA VA ESTIMULAR, I L'ARQUITECTE JOSEP PUIG I CADAFALCH LA VA DIRIGIR. AL CAP DE POC ANYS S'HAVIA TRANSFORMAT NOTABLEMENT L'ASPECTE EXTERIOR I INTERIOR DEL MONESTIR.

DESPRES DE LES PESTROSIES DE LA GUERRA CIVIL, DES DE L'ANY 1948 AL 1963, AMB EL MECENATGE DE JUAN ME ESPONA I LA DIRECCIÓ DE L'ARQUITECTE DURAN I REYNAIS, S'ACABA LA RESTAURACIÓ. LA CÚPULA DEL CAMBIL ÉS TRASLLADADA A LA NOVA CAPELLA DELS DOLLORS. LES FESTES DEL MONESTIR RESTAURAT SE CELEBREN L'ANY 1955, VUIT ANYS ABANS QUE LA RESTAURACIÓ FOS ENLESTIDA DEFINITIVAMENT.



1957. ES RET UN HOMENATGE A L'AVI MUNELL, QUE ENSENYAVA A BALLAR SARDANES ALS PETITS DES DE FEIA MOLTS ANYS. L'ACTIVITAT SARDANÍSTICA FOU NOTABLE EN ELS ANYS CINQUANTA.



1963 ES RECONSTRUÏDA LA SALA-TEATRE DEL CENTRE CÀTOLIC.



1953. S'INAUGURA UNA FÀBRICA DE TRIPES ARTIFICIALS DE FIBRES CÀRNIQUES I POSTERIORMENT, AMPLIADA



AMB UNA SECCIÓ D'ENVASOS PLÀSTICS PER A PRODUCTES ALIMENTARIS.

1957. ES PLANTA LA CREU DEL TAGA. A PARTIR D'AQUEST ANY S'HI CELEBRA ANUALMENTE UNA MISSA.



1960. ES ORGANITZAT L'HOMENATGE A MARAGALL AMB UN MONÛLIT AL CUBILA. FOU UN ACTE CATALANISTA AMB LES RESTRICCIONS PRÒPIES DE L'ÈPOCA.



MONÛLIT A MARAGALL

EL DIBUIX CORRESPON A L'ESTAT D'ABANS DE LA RESTAURACIÓ.

1964. ES COMENCEN LES OBRES DE RESTAURACIÓ DE ST. POL.



1963:



1966. LES MINES DE SURROCA, QUE JA NOTEMEN RENDIBILITAT, SÓN TANCADÉS, DESAPAREIX L'APROFITAMENT D'UN RECURS NATURAL.



1966. LA VILA RET UN HOMENATGE A DURAN I REYNALS L'OBRA DEL QUAL HI ES ÀMPLIAMENT REPRESENTADA.



1968. UNA NOVA CARRETERA ENLLAGA L'ERMITA DE ST. ANTONI AMB EL POBLE. AIXÒ ENCARRA LA PARÀ MÉS POPULAR.



1967. TANCA LA INDÚSTRIA DE LLAMA "PIERRE S.A.", SITUADA A LA COLÒNIA JORDANA, CAL GAT.



ES FUNDÀ EL C.T. L'ANY 1968.

1969. INAUGURACIÓ D'UNA FONT QUE MÈXIC DEDICA A JAUME NUÑO.



PARAL·LELAMENT A LA SEVA EXPANSIÓ ECONÒMICA, LA VILA RECUPERA UNA PART DEL SEU PATRIMONI HISTÒRIC I FOMENTA LES ACTIVITATS CULTURALS.

1971. INAUGURACIÓ DE LA CAPELLA DEL PRAT RECONSTRUÏDA.



1972. HOMENATGE PÒSTUM A JAUME ESPONA, MECENES DE LA RESTAURACIÓ DEL MONESTIR, L'AJUNTA-MENT LI CONCEDEIX LA PRIMERA MEDALLA D'OR DE LA VILA. ANTERIORMENT, ALS ANYS CINQUANTA, HAVIA ESTAT DECLARAT FILL ADOPTIU DE SANT JOAN. DEIXA CONSTITUÏDA UNA FUNDACIÓ.



1974. SEGON COL·LOQUI D'HISTÒRIA DEL

MONAQUISME CATALÀ



1976. INAUGURACIÓ DEL PONT VELL RECONSTRUÏT. UNA GRAN SARDANA ENLLAGA ELS DOS PONTS.

1975. INAUGURACIÓ DEL MUSEU DEL MONESTIR.



1976. PUBLICACIÓ DE LA HISTÒRIA DEL MONESTIR I DE LA VILA ESCRITA PEL DR. EDUARD JUNYENT.

EL MONESTIR DE SANT JOAN DE LES ABADIES

1977. PRIMERA A SANT JOAN A PRET INTERNACIONAL VICTÒRIA DE LOS ANGELES.

ACTUACIÓ DE LA INTÈR.



1977. TORNA EL PRESIDENT TARRADELLAS DE L'EXILI I ES RESTAURA LA GENERALITAT.



FENT ÚS DEL DRET A L'AUTOGOVERN QUE LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DEL 78 RECONeix, CATALUNYA ES CONFIGURA COM A COMUNITAT AUTÒNOMA I ES DOTA D'UN ESTATUT.



1974. CELEBRA CIÓ COMARCAL DE L'ONZE DE SETEMBRE, DIADA NACIONAL DE CATALUNYA.

1976. SURT LA REVISTA D'INFORMACIÓ COMARCAL "EL RÍPOL·LÈS"



1979. PRIMERES ELECCIONS MUNICIPALS DEMOCRÀTIQUES.



UN BON DIA EL RÈGIM FRANQUISTA S'ACABÀ I TORNÀ LA DEMOCRÀCIA. AMB AQUESTA S'INICIA UN PROCÉS EN QUÈ LA SOBIRANIA RESIDEIX EN EL POBLE, I ÉS EL POBLE QUI, PER MITJÀ DE LES ELECCIONS, ESCULL ELS SEUS REPRESENTANTS.

A ST. JOAN HEM PARTICIPAT EN AQUEST PAS VERS LA CONSOLIDACIÓ DE LA DEMOCRÀCIA, QUE ALHORA SIGNIFICA UN PAS CAP A LA PAU I LA CONVIVÈNCIA ENTRE TOTS ELS POBLES.



NOVES INDÚSTRIES I TALLERS.



LA PROSPERITAT ECONÒMICA FA QUE LA VILA CREIXI PER TOTS CANTONS. A L'ALTRA BANDA DEL PONT, NEIX UN NOU BARRI DIFERENCIAT, EL DEL ROSER, I LA ZONA ANOMENADA DE L'ESLORXADOR ES POBLA INTENSAMENT. TANMATEIX, AQUESTA CREIXENÇA HA ESTAT INCONTROLADA I, AL REVÉS DE LA PANDERADA EXPANSIÓ DELS ANYS VINT, HA ALTERAT LAMENTABLEMENT LES PROPORCIONS, TAN HARMÒMIQUES, DE LA VILA.

LA PRÀCTICA DELS ESPORTS ESDEVÉ MOLT ACTIVA I ES CREEN ENTITATS QUE LA FOMENTEN I INSTAL·LACIONS QUE LA FACILITEN.
1.976. S'INAUGURA LA PISCINA MUNICIPAL



ES CONSTITUEIX EL "CLUB PISCINES I



ESPORTS ABADESSENC."



1972 EL "MOTO CLUB ABADESSES" ORGANITZA ELS 111 1^{er} "3 DIES DE TRIAL-SANTICOSA"

1978 "JUDO ST. JOAN"



1974 "ALT-TER ESQUÍ"



1983. 50^è ANIVERSARI DEL "CLUB ESPORTIU ABADESSENC."



1983. ES COMENÇA A CONSTRUIR EL POLIESPORTIU COBERT ADOSAT A L'ESLORXADOR.



L'ANY 1980 SÓN ESTRE-
NATS ELS NOUS CE-
LGANTS, OBRA D'EN
FRANCESC RAJULA.
ELS ANTERIORS
HAVIEN ESTAT DES-
TRUÏTS DURANT
LA GUERRA, L'ANY
1939.

EL DISSABTE AL VESPRE
S'INTERPRETEN LES SE-
RENATES AL CAMPANAR
DEL MONESTIR, QUE AL-
TERNEM AMB UN REPIC DE CAMPANES.

UN CASTELL
DE FOC D'ARTI-
FICI POSA FINAL
A LA FESTA
MAJOR

EL MONESTIR ES
EL CENTRE DE CELE-
BRACIONS RE-
LIGIÒSES, COM ES
ARA LA VETLLO
L'OFICI SO-
LEMNE.



L'AJUNTAMENT DE LA VILA
PRESIDEIX ELS ACTES DE LA
PLAÇA MAJOR.

LA FESTA MAJOR

LA FESTA MAJOR DE LA VILA SE CELEBRA DURANT TRES DIES, A PARTIR DEL SEGON DIUMENGE DE SETEMBRE. LA FESTA ÉS EN HONOR DEL SANTÍSSIM MISTERI I DATA DEL 1659. DES D'AQUEST ANY HA EXPERIMENTAT NOTABLES TRANSFORMACIONS. EN L'ACTUALITAT SEMBLA QUE ES DEFINITIVAMENT SEDIMENTADA I PRESENTA UN GRAN CARÀCTER I UNA BELLÍSSIMA FESOMIA POPULAR.



LA MARXA DE LES TORRES, QUE ES FA AL CAPVESPRE DEL DIMARTS, TOR-
NANT DEL CUBILA, HA ESDEVIAT UN ACTE ARRANXAT QUE FA UN
CONTRAPUNT MOMENTANI AMB EL SENY QUE CARACTERITZA LA FESTA.

COM A CLOENDA D'AQUESTA
MARXA, ES BA-
LLA UNA SARDANA
LLARGA A LA PLA-
ÇA MAJOR.



EL BALL DELS
PABORDES ES
DANSA A LA
PLAÇA EL DIV-
MENGE A LA TAR-
DA I EL DILLUNS AL VES-
PRE. ÉS D'ORIGEN RELIGIÓS
I SEMBLA QUE PRIMITIVAMENT
ERA BALLAT DINS EL MATEIX
MONESTIR. CONTINUA ESSENT
UN DELS ACTES PRINCIPALS
I MÉS TÍPICS DE TOTA LA
FESTA.

L'INTERÉS PER LA CULTURA POPULAR, QUE HA AUGMENTAT CONSIDERABLEMENT EN AQUESTS ANYS, HA TINGUT DIVERSES MANIFESTACIONS; PER EXEMPLE, ELS HONORATGES RENDITS A SANTJOANINS QUE N'HAN ESTAT CREADORS I PROMOTORS, ORGANITZATS PER L'AGUPACIÓ BARDANISTA, IMPULSORA DE NOMBRESES ACTIVITATS.



1979 NARCÍS OLIVERAS, COMPOSITOR DE SAADANES.



1982 JOSEP DÍOLA, POETA POPULAR QUE HA ESCRIT PRINCIPALMENT SOBRE TEMES SANTJOANINS.



1981 RAMON SERRAT, UN DELS COMPOSITORS QUE HAN INTERPRETAT MÉS BE L'ESPERIT TRADICIONAL DE LA VILA.

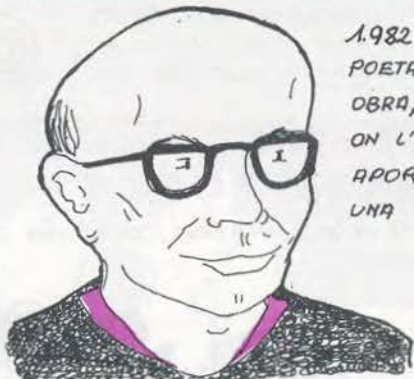
1980. JAUME SOLER, APLEGADOR DE TRADICIONS I UN DELS RESTAURADORS DEL BALL DELS PABORDES.



1980. CENTENARI DE L'ARRIBADA DEL TREN. TRIST CENTENARI PERQUÈ, UNS QUANTS MESOS ABANS, A CAUSA DEL MAL

ESTAT DE LA VIA, EL TREN HAVIA ESTAT SUBSTITUÏT PER UNA LÍNIA REGULAR D'AUTOBUSOS. PER AIXÒ LA CELEBRACIÓ DEL CENTENARI TÉ UN CARÀCTER REIVINDICATIU





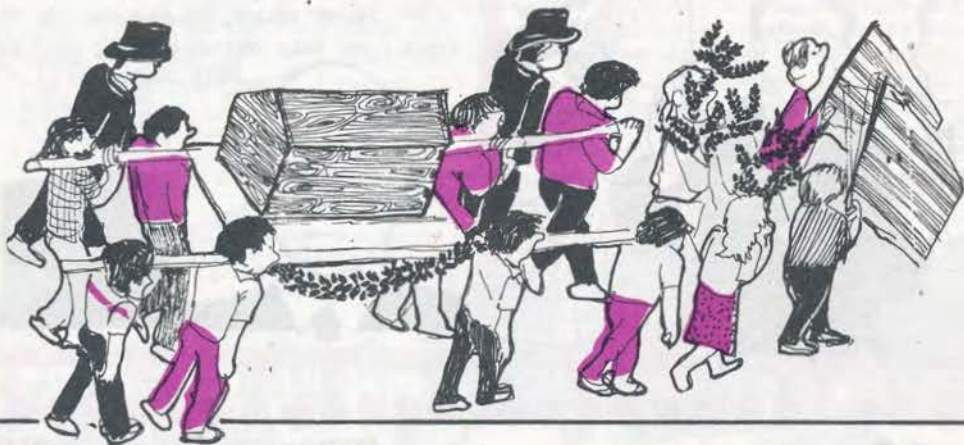
1.982: EL P. JOAN BTA. BERTRAN, NOTABLE POETA SANTJOANI, PRESENTA LA SEVA ÚLTIMA OBRA, "DEL MEU POBLE, ENCARA". AQUEST LLIBRE, ON L'AUTOR EXPLICA ELS SEUS RECORDS INFANTILS, APORTA, A MÉS DE LA SEVA QUALITAT LITERÀRIA, UNA VISIÓ DE TOTA UNA ÈPOCA DE LA VILA.



1982:

XXVII Assemblea Intereomarcada d'Estudiosos.

1.982. HOMENATGE A GUIFRÉ EL PELOS, REPOBLADOR DE LA VALL I FUNDADOR DEL MONESTIR. ABANS QUE LES DESPULLES DEL COMTE FOSSIN DIPÓSITADES A LA SEVA TOMBA DEFINITIVA DE RIPOLL, SÓN TRASLLADADES AL MONESTIR DE ST JOAN, ON SÓN HOMENATJADES DURANT QUATRE DIES. AQUEST ACTE OBRE EL CICLE COMMEMORATIU DE LA FUNDACIÓ DEL MONESTIR, ORIGEN DE LA VILA, QUE CULMINARÀ L'ANY 1.987.



52

LA INTENCIÓ D'AQUESTA PETITA HISTÒRIA HA ESTAT LA DE SER UNA EINA QUE FACILITES L'APROPAMENT A TOT ALLÒ QUE ENS HA ANAT CONFIGURANT COM A POBLE. L'ESTIMACIÓ I LA CONSTRUCCIÓ DEL MEDI ON VIVIM HA DE PASSAR FORÇOSAMENT PER LA COMPRENSIÓ D'AQUEST. LA HISTÒRIA ÉS UN INSTRUMENT QUE REULL TOTS ELS ESFORÇOS D'UNA COL·LECTIVITAT. EL RECURS DEL DIBUIX FA QUE AQUESTA HISTÒRIA NO ES QUEDI ENTRE UNA MINORIA, SINÓ QUE ARRIBI TAMBE A TOT EL COL·LECTIU DE GENT QUE L'HA FETA POSSIBLE. NO HA ESTAT ELABORADA NI PER UN PROFESSIONAL DE LA HISTÒRIA NI DEL DIBUIX I PER AIXÒ HAUREU DE PERDONAR ELS ERRORS EN LA SELECCIÓ DE FETS O EN LA TÈCNICA. AGRAEIXO LA COL·LABORACIÓ D'E. PUIGDEMUNT, M. MIQUEL I DE TOTA LA GENT QUE DIRECTAMENT O INDIRECTA HA FET POSSIBLE AQUEST TREBALL, EN ESPECIAL LA DE J. ESTEVE, L'AJUT DEL QUAL HA ESTAT IMPRESCINDIBLE PER A TIRAR ENDAVANT AQUESTA PETITA HISTÒRIA.

JOANA M. MIQUEL

FESTA MAJOR 1983

ACTES RELIGIOSOS

Església del Monestir

DIJOUS DIA 1 DE SETEMBRE

A les vuit del vespre

Començament de la Novena al Santíssim Misteri.

DISSABTE DIA 10

A les dues de la tarda

Repicament general de campanes.

DIUMENGE DIA 11

Solemnitat del Santíssim Misteri

A dos quarts d'onze del matí

Solemne Missa concelebrada, presidida pel Sr. Arxiprest. Hi queden convidades les Autoritats, els Pabordes, la Junta del Monestir, la «Pubilla de Sant Joan» i tot el poble.

La «Schola Choral del SSm. Misteri» i poble cantaran la «Missa en honor del SSm. Misteri». Farà l'homilia el vicari diocesà de pastoral, Mn. Jacint Anglada. A l'ofertori, seran presentades les ofrenes dels pabordes d'Església i Plaça.

Acabada la Missa, trasllat de l'Eucaristia al Front del Sant Crist del Ssm. Misteri on continuarà exposada solemnement tota la tarda. Hi haurà torns de vetlla per devots del Ssm. Misteri i socis de l'Apostolat de l'Oraçió. El monestir restarà tancat de les dues a les quatre de la tarda.

A dos quarts de nou del vespre

Després de la missa vespertina, Vetlla del Ssm. Misteri, benedicció eucarística i solemne i tradicional Adoració del Sant Crist, acompanyada amb el cant dels Goigs.

DILLUNS DIA 12

Festa de Santa Maria la Blanca

A dos quarts d'onze del matí

Missa concelebrada i cant dels goigs.

DIMARTS DIA 13

Memòria del Beat Miró

A les onze del matí

Missa concelebrada.

FESTES POPULARS

DISSABTE DIA 10

A les onze del matí

Partit de Futbol amistós d'alevins, entre els equips «Escola de Futbol de la Garrotxa» i el «C.D. Abadessenc». Trofeu cedit per Relotgeria Casademunt.

A les dotze

Partit de Futbol amistós d'infantils, entre els equips «Escola de Futbol de la Garrotxa» i el «C.D. Abadessenc». Trofeu cedit per Carbòniques Morillo.

A les tres de la tarda

Tirada Social al Plat. Lloc de costum.

A les cinc de la tarda

Cercavila dels Gegants i Nans pels principals carrers de la Vila.

A la mateixa hora

Partit de Futbol amistós de juvenils, entre els equips «Escola de Futbol de la Garrotxa» i «C.D. Abadessenc».

Trofeu cedit per la «Caixa d'Estalvis Provincial de Girona».

A dos quarts de vuit del vespre

Inauguració de l'exposició de dibuixos de l'artista Josep Surroca, «Els masos de Sant Joan», a la Galeria d'Art Sant Pol. Organitzada per l'Ajuntament amb la col·laboració de la «Galeria d'Art Sant Pol».

A les nou

Al campanar del Monestir, repicament general de campanes i tradicionals serenates, originals del compositor santjoanenc Narcís Oliveras, interpretades per la cobla «Bofills».

Tot seguit:

Passant pels principals carrers de la Vila, que s'acabarà a la Plaça Major, on tindrà lloc una audició de Sardanes per la mateixa cobla «Bofills».

A dos quarts d'onze

Al local social de la «Unió Excursionista de Sant Joan» (la Rodona), repartiment de premis de la «XXIII Marxa Infantil» i d'Iniciació a la Muntanya, amb projecció de diapositives i del film «El XXII campament Infantil del Pla d'Estràngol», del Sr. Robert Miguel.

Conferència a càrrec del Senyor David Serrat i Congost sobre el tema «Les geleres i la seva dinàmica. Exemples d'arreu del món».

DIUMENGE DIA 11

A un quart d'onze del matí

Les Autoritats i els Pabordes, precedits de l'orquestra, s'encaminaran cap al Monestir per assistir a la Missa Solemne. Sortint de la Missa, la Cobla Montgrins interpretarà, a la Plaça Major, la Sardana d'Honor. «La vaca cega», del Mestre Juncà.

Seguidament, al Palau de l'Abadia, inauguració d'una exposició d'obres d'artistes locals.

A les dotze

A la Biblioteca de la Caixa de Pensions, inauguració de l'exposició «Miniatures d'eines del camp de la Cerdanya», de Joaquim Bosom i Soler, organitzada pel C.I.T.

A la mateixa hora

A la pista del pati del Col·legi Públic «Mestre Andreu», Partit de Bàsquet entre una selecció de Ripoll i l'equip de Sant Joan. Trofeu cedit pel Magnífic Ajuntament.

A dos quarts d'una de la tarda

Sardanes al Passeig per la cobla «Montgrins».

A un quart de cinc

Els pabordes, acompanyats del delegat de l'Autoritat i precedits de l'orquestra, aniran a buscar les pabordesses als seus respectius domicilis i es dirigiran després a la Plaça Major, on dansaran el típic i tradicional «Ball dels Pabordes».

Les parelles balladores d'enguany seran:

Josep Guillaumes - Maria Cullell

Josep M.^a Espelt - Rosalia Buixasas

Xavier Massós - Glòria Nogué

Ramon Vila - M.^a Carme Ortiz

A continuació, al Passeig, Sardanes interpretades per la cobla Montgrins.

A les cinc

Al Camp Municipal d'Esports, partit de Futbol del Campionat de 2.^a Regional entre els equips «U.D. Campdevànol» i «C.D. Abadessenc». Trofeu cedit pel C.I.T.

A les onze de la nit

Sardanes a la Plaça Major, per la cobla «Montgrins».

DILLUNS DIA 12

A les nou del matí

Tirada social al Plat, al lloc de costum. Després d'aquest acte s'obsequiarà els assistents amb un esmorzar.

A un quart d'una de la tarda

Sardanes per la cobla «Montgrins» a l'avinguda del Comte Guifré, carrer de Sant Pol i plaça de Josep Anselm Clavé.

A dos quarts de quatre

Concert Instrumental a l'Envelat per la cobla-orquestra «Marina».

A les cinc

Al Camp Municipal d'Esports, partit amistós de Futbol entre un equip a programar i el «C.D. Abadessenc». Trofeu cedit pel Mgnf. Ajuntament. Tirarà el xut d'honor la «Pubilla de Sant Joan».

A un quart de sis

Al Passeig, audició de Sardanes per la cobla «Montgrins».

Tot seguit, audició de Sardanes per la cobla «Marina».

A un quart de deu del vespre

A la Plaça Major, interpretació del tradicional Ball dels Pabordes. Acabat el Ball, els dansaires seran rebuts per la Corporació Municipal a la Casa de la Vila i signaran en el «Llibre dels Pabordes» del Sr. Pere Picart. A continuació i a la mateixa Plaça, ballada

de Sardanes interpretades per l'orquestra «Montgrins».

DIMARTS DIA 13

A les onze del matí

Sardanes distribuïdes per places i passeigs, segons costum, que interpretaran les cobles «Selvatana» i «Montgrins».

A les quatre de la tarda

Passant que anunciarà la tradicional Tornaboda a la Font del Cubilà, on la cobla Montgrins tocarà Sardanes.

Seguidament, actuació del grup d'animació «Tururut Bona aigua».

Cap al tard, tradicional Marxa de les Torxes que, sortint del Camp de Futbol i al so d'alegres marxes, es dirigirà, passant pels principals carrers de la Vila, a la Plaça Major, on es ballarà la típica Sardana Llarga, interpretada per la cobla Montgrins.

Després, des del balcó de l'Ajuntament, es dispararà un coet per anunciar que, al cap d'un quart, tindrà lloc el Castell de Focs Artificials, a les Cinc Fonts.

A dos quarts d'onze de la nit

Sardanes al Passeig per la cobla «Montgrins», com a comiat de la Festa Major.

Nota:

Durant aquestes festes podran visitar-se:

—Exposició de dibuixos «Els masos de Sant Joan», de l'artista Josep Surroca. Des del migdia a les dues de la tarda, i des de les cinc a les nou del vespre.

—Exposició d'obres d'artistes locals al Palau de l'Abadia. Des del migdia a les dues de la tarda, i desde les quatre a les set.

—Exposició de «Miniatures d'eines del camp de la Cerdanya», de Joaquim Bosom i Soler, a la Biblioteca de la Caixa de Pensions. Des del migdia a les dues de la tarda, i des de les quatre a les set.



**AJUNTAMENT DE LA
BARONAL VILA DE SANT JOAN
DE LES ABADESSES**
